

Προσωρινή έκδοση – Το τελικό κείμενο της απόφασης δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως σύμφωνα με το άρθρο 27(1) του Ν. 3959/2011

ΑΠΟΦΑΣΗ ΑΡΙΘ. 793/2022*

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

ΣΕ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ

Συνεδρίασε στην Αίθουσα Συνεδριάσεων του 1ου ορόφου του κτηρίου των γραφείων της, επί της οδού Κότσικα 1Α, Αθήνα, την 25η Ιουλίου 2022, ημέρα Δευτέρα και ώρα 11:00, με την εξής σύνθεση:

Πρόεδρος: Ιωάννης Λιανός

Μέλη: Χαρίκλεια Νικολοπούλου (Αντιπρόεδρος)

Παναγιώτης Φώτης,

Ιωάννης Στεφάτος (Εισηγητής)

Σωτήριος Καρκαλάκος και

Αφροδίτη Αδαμάκου, λόγω κωλύματος του τακτικού μέλους Ιωάννη Πετρόγλου

Γραμματέας: Ευγενία Ντόρντα

Θέμα της συνεδρίασης: Λήψη απόφασης επί της υπ' αριθ. πρωτ. οικ. 6663/8.7.2022 Εισηγησης Διευθέτησης, του Εισηγητή Ιωάννη Στεφάτου, σύμφωνα με το άρθρο 29α του ν. 3959/2011 και την υπ' αρ. 704/2020 Απόφαση της Ολομέλειας της Επιτροπής Ανταγωνισμού (εφεξής και «Ε.Α.»), επί της αυτεπάγγελτης έρευνας της Γενικής Διεύθυνσης Ανταγωνισμού στη σχετική αγορά πορθμειακής σύνδεσης του λιμένα Ηγουμενίτσας με τη νήσο Κέρκυρα, για πιθανή παράβαση των διατάξεων του άρθρου 1 του Ν. 3959/2011 περί «Προστασίας του Ελεύθερου Ανταγωνισμού», όπως ισχύει και του άρθρου 101 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ) σε συνέχεια των Προτάσεων Διευθέτησης Διαφοράς των εταιριών i) «ΛΕΥΚΙΜΜΗ ΛΑΪΝΣ ΝΑΥΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ» (εφεξής καλούμενη «ΛΕΥΚΙΜΜΗ ΛΑΪΝΣ»), ii) «ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ IV ΝΑΥΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ» (εφεξής καλούμενη «ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ IV») και iii) «ΣΑΡΡΗΣ ΚΕΡΚΥΡΑΪΚΕΣ ΓΡΑΜΜΕΣ ΝΑΥΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ» (εφεξής καλούμενη «ΣΑΡΡΗΣ» και από κοινού και οι τρεις καλούμενες οι «Εταιρίες»).

Η Εισηγήτρια και Μέλος της ΕΑ, Μαρία Ιωαννίδου δεν συμμετείχε λόγω δικαιολογημένου κωλύματος.

* Η παρούσα απόφαση εκδίδεται σε τέσσερις (4) επιπλέον εκδόσεις με τα διακριτικά: (1) Προς Δημοσίευση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, (2) «Έκδοση για την εταιρεία ΛΕΥΚΙΜΜΗ ΛΑΪΝΣ ΝΑΥΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ», (3) «Έκδοση για την ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ IV ΝΑΥΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ» και (4) «Έκδοση για την ΣΑΡΡΗΣ ΚΕΡΚΥΡΑΪΚΕΣ ΓΡΑΜΜΕΣ ΝΑΥΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ». Από τις παραπάνω εκδόσεις έχουν αφαιρεθεί τα απόρρητα επιχειρηματικά στοιχεία (όπου η ένδειξη [...]) τα οποία δεν θα πρέπει να περιέλθουν σε γνώση του αντίστοιχου αποδέκτη της έκδοσης, σύμφωνα με το άρθρο 41 του ν. 3959/2011 (ΦΕΚ 93 Α'/20.4.2011), όπως ισχύει, και τον Κανονισμό Λειτουργίας και Διαχείρισης της Επιτροπής Ανταγωνισμού (ΦΕΚ 54 Β'/16.1.2013).

Προσωρινή έκδοση – Το τελικό κείμενο της απόφασης δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως σύμφωνα με το άρθρο 27(1) του Ν. 3959/2011

Πριν την έναρξη της συνεδρίασης, ο Πρόεδρος της Επιτροπής όρισε Γραμματέα της υπόθεσης την Ευγενία Ντόρντα, με αναπληρώτρια αυτής την Ηλιάνα Κούτρα.

Στην αρχή της συζήτησης, ο Πρόεδρος έδωσε το λόγο στον Εισηγητή της υπόθεσης, Ιωάννη Στεφάτο, ο οποίος ανέπτυξε συνοπτικά την υπ' αριθμ. πρωτ. οικ.6663/8.7.2022 γραπτή Εισήγηση και λαμβάνοντας υπόψη όσα αναφέρονται αναλυτικά στην Εισήγηση, πρότεινε, δυνάμει της παρ. 35 της υπ' αριθ. 704/2020 Απόφασης της Ολομέλειας της ΕΑ, την αποδοχή, σύμφωνα με το σκεπτικό της Εισήγησης, των αναφερομένων σε αυτή Προτάσεων Διευθέτησης Διαφοράς που υπεβλήθησαν από τις επιχειρήσεις α) ΛΕΥΚΙΜΜΗ ΛΑΪΝΣ ΝΑΥΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ, β) ΣΑΡΡΗΣ ΚΕΡΚΥΡΑΪΚΕΣ ΓΡΑΜΜΕΣ ΝΑΥΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ και γ) ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ IV ΝΑΥΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ, και την έκδοση Απόφασης με την οποία η Επιτροπή θα:

1. Διαπιστώνει ότι οι επιχειρήσεις- αποδέκτες της Εισήγησης παραβίασαν σύμφωνα με τα εκτεθέντα στο σκεπτικό, το άρθρο 1 του Ν. 3959/2011 λόγω της συμμετοχής τους σε απαγορευμένη οριζόντια σύμπραξη δυνάμει των πρακτικών που συνοπτικά, στο πλαίσιο της Διαδικασίας Διευθέτησης Διαφορών, περιεγράφηκαν στην Εισήγηση.
2. Υποχρεώνει τις προαναφερόμενες επιχειρήσεις να παύσουν, εφόσον δεν το έχουν ήδη πράξει, και να παραλείπουν στο μέλλον τη διαπιστωθείσα στο σκεπτικό της Εισήγησης, παράβαση του άρθρου 1 του Ν. 3959/2011. Οι Εταιρίες δήλωσαν στις υποβληθείσες Προτάσεις Διευθέτησης Διαφοράς ότι ανεξάρτητα από τον τρόπο προώθησης και πώλησης των υπηρεσιών τους (π.χ. μέσω πλατφόρμας την οποία δεν θα διαχειρίζεται ή/και δεν θα ελέγχει οποιοδήποτε από τα συμμετέχοντα στη σύμπραξη μέρη), η διαμόρφωση της εμπορικής και τιμολογιακής πολιτικής τους θα γίνεται αυτόνομα έναντι των ανταγωνιστών τους.
3. Επιβάλλει τα πρόστιμα που αναλύονται στην Εισήγηση για την τέλεση της διαπιστωθείσας στο σκεπτικό, παράβασης του άρθρου 1 του Ν. 3959/2011 ήτοι α) στην ΛΕΥΚΙΜΜΗ ΛΑΪΝΣ ΝΑΥΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ πρόστιμο αξίας, 44.069 ευρώ β) στην ΣΑΡΡΗΣ ΚΕΡΚΥΡΑΪΚΕΣ ΓΡΑΜΜΕΣ ΝΑΥΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ πρόστιμο αξίας, 41.974 ευρώ και γ) στην ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ IV ΝΑΥΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ πρόστιμο αξίας, 49.193 ευρώ.

Με την ολοκλήρωση της ανάπτυξης της Εισήγησης και αφού αποχώρησαν από την αίθουσα τα μέλη της Γενικής Διεύθυνσης, η Επιτροπή προχώρησε σε διάσκεψη επί της ως άνω υπόθεσης με τη συμμετοχή του Εισηγητή Ιωάννου Στεφάτου, ο οποίος δεν έλαβε μέρος στην ψηφοφορία και αφού έλαβε υπόψη της τα στοιχεία του φακέλου της κρινόμενης προς διευθέτηση υπόθεσης, την Εισήγηση και τις Δηλώσεις Διευθέτησης των εμπλεκόμενων μερών και

ΣΚΕΦΘΗΚΕ ΩΣ ΕΞΗΣ :

Προσωρινή έκδοση – Το τελικό κείμενο της απόφασης δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως σύμφωνα με το άρθρο 27(1) του Ν. 3959/2011

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

I. ΣΥΝΤΟΜΟ ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΑΥΤΕΠΑΓΓΕΛΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ.....	5
II. ΟΙ ΕΜΠΛΕΚΟΜΕΝΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	5
II.1 ΛΕΥΚΙΜΜΗ ΛΑΪΝΣ ΝΑΥΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ.....	5
II.2 ΣΑΡΡΗΣ ΚΕΡΚΥΡΑΪΚΕΣ ΓΡΑΜΜΕΣ ΝΑΥΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	6
II.3 ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ IV ΝΑΥΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ.....	6
III. ΣΧΕΤΙΚΗ ΑΓΟΡΑ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ ΣΧΕΤΙΚΗ ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΑΓΟΡΑ ...	7
IV. ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ.....	8
V. Η ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΔΙΕΥΘΕΤΗΣΗΣ ΔΙΑΦΟΡΩΝ	11
V.1 ΕΦΑΡΜΟΣΤΕΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ	11
V.2 ΥΠΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΚΡΙΝΟΜΕΝΗ ΥΠΟΘΕΣΗ.....	13
V.2.1 Εκκίνηση διαδικασίας διευθέτησης - Εκτίμηση της ΕΑ.....	13
V.2.2 Διμερείς συσκέψεις.....	14
V.2.3 Υποβολή προτάσεων διευθέτησης διαφοράς.....	14
VI. ΕΦΑΡΜΟΣΤΕΟ ΔΙΚΑΙΟ	16
VI.1 ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 1 Ν. 3959/2011	16
VI.1.1 Η έννοια της «επιχείρησης»	16
VI.1.2 Η έννοια της απαγορευμένης σύμπραξης, κατά το άρθρο 1 Ν. 3959/2011 («συμφωνία» ή / και «εναρμονισμένη πρακτική»).....	17
VI.1.3 Παρεμπόδιση, περιορισμός ή νόθευση του ανταγωνισμού.....	19
VI.1.3.1 Αντικείμενο της συμφωνίας ή/και εναρμονισμένης πρακτικής	19
VI.1.3.2 Καθορισμός τιμών	21
VI.1.3.3 Κατανομή αγορών	21
VI.2 ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΝΝΟΙΑΣ ΤΗΣ ΕΝΙΑΙΑΣ ΚΑΙ ΔΙΑΡΚΟΥΣ ΠΑΡΑΒΑΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΩΝ ΑΠΑΓΟΡΕΥΜΕΝΩΝ ΣΥΜΠΡΑΞΕΩΝ.....	22
VII. ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ ΚΑΙ ΝΟΜΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ	23
VII.1 ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ	24
VII.2 ΝΟΜΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ.....	25
VIII. ΑΔΥΝΑΜΙΑ ΑΤΟΜΙΚΗΣ ΕΞΑΙΡΕΣΗΣ ΒΑΣΕΙ ΤΟΥ ΑΡΘ. 1 ΠΑΡ. 3 ΤΟΥ N. 3959/2011	27
IX. ΑΡΘΡΟ 101 ΣΛΕΕ-ΕΦΑΡΜΟΣΤΕΟ ΕΝΩΣΙΑΚΟ ΔΙΚΑΙΟ-ΕΠΗΡΕΑΣΜΟΣ ΕΝΔΟΕΝΩΣΙΑΚΟΥ ΕΜΠΟΡΙΟΥ	27
X. ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΕΠΙΒΟΛΗ ΚΥΡΩΣΕΩΝ	29

Προσωρινή έκδοση – Το τελικό κείμενο της απόφασης δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως σύμφωνα με το άρθρο 27(1) του Ν. 3959/2011

X.1	ΕΦΑΡΜΟΣΤΕΟΙ ΚΑΝΟΝΕΣ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΙΣ ΚΥΡΩΣΕΙΣ - ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΥΨΟΥΣ ΤΟΥ ΠΡΟΣΤΙΜΟΥ	29
X.2	ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΠΡΟΣΤΙΜΟΥ	33
X.2.1	<i>ΛΕΥΚΙΜΜΗ ΛΑΪΝΣ ΝΑΥΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ</i>	33
X.2.1.1	Ο προσδιορισμός της βάσης του προστίμου	33
X.2.1.2	Εφαρμογή των κριτηρίων για τον καθορισμό του προστίμου	33
X.2.1.3	Υπολογισμός του προστίμου.....	34
X.2.2	<i>ΣΑΡΡΗΣ ΚΕΡΚΥΡΑΪΚΕΣ ΓΡΑΜΜΕΣ ΝΑΥΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ</i>	36
X.2.2.1	Ο προσδιορισμός της βάσης του προστίμου	36
X.2.2.2	Εφαρμογή των κριτηρίων για τον καθορισμό του προστίμου	36
X.2.2.3	Υπολογισμός του προστίμου.....	37
X.2.3	<i>ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ IV ΝΑΥΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ</i>	38
X.2.3.1	Ο προσδιορισμός της βάσης του προστίμου	38
X.2.3.2	Εφαρμογή των κριτηρίων για τον καθορισμό του προστίμου	39
X.2.3.3	Υπολογισμός του προστίμου.....	40
ΠΡΟΤΑΣΗ	ΣΦΑΛΜΑ! ΔΕΝ ΕΧΕΙ ΟΡΙΣΤΕΙ ΣΕΛΙΔΟΔΕΙΚΤΗΣ.	

Προσωρινή έκδοση – Το τελικό κείμενο της απόφασης δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως σύμφωνα με το άρθρο 27(1) του Ν. 3959/2011

I. ΣΥΝΤΟΜΟ ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΑΥΤΕΠΑΓΓΕΛΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

1. Σε συνέχεια πληροφοριών που περιήλθαν σε γνώση της Γενικής Διεύθυνσης Ανταγωνισμού (εφεξής και «ΓΔΑ») και την προκαταρκτική διαδικτυακή έρευνα που πραγματοποιήθηκε, αποφασίστηκε η εκκίνηση αυτεπάγγελτης έρευνας για την εξέταση των συνθηκών ανταγωνισμού στην πορθμειακή σύνδεση του λιμένα Ηγουμενίτσας με τη νήσο Κέρκυρα, και ειδικότερα στη δρομολογιακή πορθμειακή γραμμή Λευκίμμη-Ηγουμενίτσα-Λευκίμμη. Σκοπός της αυτεπάγγελτης έρευνας ήταν η διαπίστωση τυχόν παραβάσεων του άρθρου 1 του Ν. 3959/2011 περί «Προστασίας του Ελεύθερου Ανταγωνισμού» όπως ισχύει και του άρθρου 101 της ΣΛΕΕ.
2. Στο πλαίσιο της εν λόγω έρευνας η ΓΔΑ διενήργησε στις 30 Ιουλίου 2019¹ επιτόπιο έλεγχο στα γραφεία των εταιριών ΛΕΥΚΙΜΜΗ ΛΑΪΝΣ, ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ IV και ΣΑΡΡΗΣ. Επιπλέον, κατά τη διάρκεια του επιτόπιου ελέγχου, κρίθηκε σκόπιμο και ελήφθησαν ανωμοτί καταθέσεις των εκπροσώπων των ελεγχόμενων εταιριών, ήτοι του Σπυρίδωνος Κουλούρη, νομίμου εκπροσώπου της ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ IV, του Σπυρίδωνος Θεριανού, νομίμου εκπροσώπου της ΛΕΥΚΙΜΜΗ ΛΑΪΝΣ και της Ειρήνης Σαρρή, νομίμου εκπροσώπου της ΣΑΡΡΗΣ. Περαιτέρω, εστάλη ερωτηματολόγιο στο Υπουργείο Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής² με σκοπό την παροχή διευκρινίσεων επί ερωτημάτων που προέκυψαν από την προκαταρκτική έρευνα, τον επιτόπιο έλεγχο και τις ανωμοτί καταθέσεις, συμπεριλαμβανομένων μεταξύ άλλων και ερωτημάτων επί του νομοθετικού πλαισίου που διέπει τις θαλάσσιες μεταφορές.

II. ΟΙ ΕΜΠΛΕΚΟΜΕΝΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

II.1 ΛΕΥΚΙΜΜΗ ΛΑΪΝΣ ΝΑΥΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

3. Η ΛΕΥΚΙΜΜΗ ΛΑΪΝΣ συστάθηκε τη 10.04.2006 και δραστηριοποιείται στις θαλάσσιες μεταφορές. Στην πορθμειακή γραμμή Ηγουμενίτσα-Λευκίμμη δραστηριοποιείται από τις 14.03.2008 με το πλοίο Ε/Γ-ΟΓ ΑΓΙΑ ΤΡΙΑΔΑ Ν.Π. 9888³. Οι εργαζόμενοι στη ΛΕΥΚΙΜΜΗ ΛΑΪΝΣ είναι 11⁴.
4. Η Εταιρεία εδρεύει στη Λευκίμμη της νήσου Κέρκυρας, και η σύνθεση του Διοικητικού της Συμβουλίου είναι η ακόλουθη⁵:

Πίνακας 1. Διοικητικό Συμβούλιο της ΛΕΥΚΙΜΜΗ ΛΑΪΝΣ

Όνοματεπώνυμο	Θέση
Σπυρίδων Θεριανός	Πρόεδρος/ Νόμιμος Εκπρόσωπος

¹ Με τις υπ' αριθ. πρωτ. οικ. 4915/25.07.2019, 4916/25.07.2019, 4917/25.07.2019 και 4918/25.07.2019 Εντολές Ελέγχου της Αντιπροέδρου της ΕΑ για τη διενέργεια έρευνας σύμφωνα με το άρθρο 39 του Ν. 3959/2011.

² Βλ. την υπ' αριθ. πρωτ. 1882/01.03.2021 επιστολή της ΓΔΑ επί της οποίας το Υπουργείο Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής απάντησε με την υπ' αριθ. πρωτ. 2625/23.03.2022 επιστολή.

³ Βλ. την υπ' αριθ. πρωτ. 1851/24.02.2022 επιστολή παροχής στοιχείων της ΛΕΥΚΙΜΜΗ ΛΑΪΝΣ και την Πρόταση Διευθέτησης Διαφοράς της Εταιρείας.

⁴ Ο.π.

⁵ Βλ. την υπ' αριθ. πρωτ. 1851/24.02.2022 επιστολή παροχής στοιχείων της ΛΕΥΚΙΜΜΗ ΛΑΪΝΣ.

Προσωρινή έκδοση – Το τελικό κείμενο της απόφασης δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως σύμφωνα με το άρθρο 27(1) του Ν. 3959/2011

Μαρίνα Κουρή	Αντιπρόεδρος
Αλέξανδρος Κουλούρης	Γραμματέας-Ταμίας
Διαμαντίνα Βούλγαρη	Μέλος

5. Ο κύκλος εργασιών της ΛΕΥΚΙΜΜΗ ΛΑΪΝΣ για το έτος 2021 είναι [...] ευρώ⁶. Τα έσοδα της Εταιρείας από την πορθμειακή σύνδεση Ηγουμενίτσα-Λευκίμμη για την εξεταζόμενη περίοδο (01.11.2017 έως 31.01.2021 και τον Ιανουάριο 2022) είναι [...] ευρώ⁷.

II.2 ΣΑΡΡΗΣ ΚΕΡΚΥΡΑΪΚΕΣ ΓΡΑΜΜΕΣ ΝΑΥΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

6. Η ΣΑΡΡΗΣ ΚΕΡΚΥΡΑΪΚΕΣ ΓΡΑΜΜΕΣ συστάθηκε την 28.12.2010 και δραστηριοποιείται στην παροχή θαλάσσιων μεταφορών. Στην πορθμειακή γραμμή Ηγουμενίτσα-Λευκίμμη δραστηριοποιείται από τον Μάρτιο του 2011 με το πλοίο Ε/Γ-ΟΓ ΛΕΥΚΙΜΜΗ⁸. Οι εργαζόμενοι στη ΣΑΡΡΗΣ είναι περίπου 10⁹.
7. Η Εταιρεία εδρεύει στον Δήμο Κέρκυρας και η σύνθεση του Διοικητικού της Συμβουλίου είναι η ακόλουθη¹⁰:

Πίνακας 2. Διοικητικό Συμβούλιο της ΣΑΡΡΗΣ ΚΕΡΚΥΡΑΪΚΕΣ ΓΡΑΜΜΕΣ

Όνοματεπώνυμο	Θέση
Σαρρή Ειρήνη του Ευαγγέλου	Πρόεδρος/ Νόμιμος Εκπρόσωπος
Σαρρής Ευάγγελος του Μιχαήλ	Αντιπρόεδρος
Σαρρής Παναγιώτης του Μιχαήλ	Γραμματέας

8. Ο κύκλος εργασιών της ΣΑΡΡΗΣ για το έτος 2021 είναι [...] ευρώ¹¹. Τα έσοδα της Εταιρείας από την πορθμειακή σύνδεση Ηγουμενίτσα-Λευκίμμη για την εξεταζόμενη περίοδο (01.11.2017 έως 31/01/2022 και τον Ιανουάριο 2022) είναι [...] ευρώ¹².

II.3 ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ IV ΝΑΥΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

9. Η ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ IV συστάθηκε στις 10.06.1997 και δραστηριοποιείται στις θαλάσσιες μεταφορές. Στην πορθμειακή γραμμή Ηγουμενίτσα-Λευκίμμη δραστηριοποιείται από τις 26.07.2018 με το πλοίο Ε/Γ-ΟΓ ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ Ν.Π. 10537¹³. Οι εργαζόμενοι στη ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ IV είναι περίπου 11¹⁴.

⁶ Βλ. την υπ' αριθ. πρωτ. 3242/04.04.2022 επιστολή παροχής στοιχείων της Εταιρείας.

⁷ Βλ. την υπ' αριθ. πρωτ. 5913/15.06.2022 Πρόταση Διευθέτησης Διαφοράς της ΛΕΥΚΙΜΜΗ ΛΑΪΝΣ.

⁸ Βλ. την υπ' αριθ. πρωτ. 2270/10.03.2022 επιστολή παροχής στοιχείων της ΣΑΡΡΗΣ και την υπ' αριθ. πρωτ. 5711/8.6.2022 Πρόταση Διευθέτησης Διαφοράς της Εταιρείας.

⁹ Ο.π.

¹⁰ Βλ. την υπ' αριθ. πρωτ. 2270/10.03.2022 επιστολή παροχής στοιχείων της ΣΑΡΡΗΣ και την υπ' αριθ. πρωτ. 2212.3-1/4573/94464/27.12.2021 βεβαίωση εκπροσώπησης του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής.

¹¹ Βλ. την υπ' αριθ. πρωτ. 3895/19.04.2022 επιστολή παροχής στοιχείων της ΣΑΡΡΗΣ.

¹² Βλ. την υπ' αρ. πρωτ. 5711/18.06.2022 Πρόταση Διευθέτησης Διαφοράς της ΣΑΡΡΗΣ.

¹³ Βλ. την υπ' αριθ. πρωτ. 1699/21.02.2022 επιστολή παροχής στοιχείων της ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ IV και την υπ' αριθ. πρωτ. 5899/15.6.2022 Πρόταση Διευθέτησης Διαφοράς της Εταιρείας.

¹⁴ Ο.π.

Προσωρινή έκδοση – Το τελικό κείμενο της απόφασης δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως σύμφωνα με το άρθρο 27(1) του Ν. 3959/2011

10. Η Εταιρεία εδρεύει στη Λευκίμμη της νήσου Κέρκυρας και η σύνθεση του Διοικητικού της Συμβουλίου είναι η ακόλουθη¹⁵:

Πίνακας 3. Διοικητικό Συμβούλιο της ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ IV

Όνοματεπώνυμο	Θέση
Σπυρίδων Κουλούρης	Πρόεδρος/ Νόμιμος Εκπρόσωπος
Σπυρίδων Θεριανός	Αντιπρόεδρος
Ασπασία Πανδή	Γραμματέας-Ταμίας

11. Ο κύκλος εργασιών της ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ IV για το έτος 2021 είναι [...] ευρώ¹⁶. Τα έσοδα της Εταιρείας από την πορθμειακή σύνδεση Ηγουμενίτσα-Λευκίμμη για την περίοδο που αφορά στην Εταιρεία (26.07.2018-31.01.2022 και τον Ιανουάριο του 2022) είναι [...] ευρώ¹⁷.

III. ΣΧΕΤΙΚΗ ΑΓΟΡΑ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ ΣΧΕΤΙΚΗ ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΑΓΟΡΑ

12. Η σχετική αγορά υπηρεσιών περιλαμβάνει το σύνολο των υπηρεσιών που θεωρούνται από τον καταναλωτή εναλλάξιμες ή δυνάμενες να υποκατασταθούν μεταξύ τους, λόγω των χαρακτηριστικών, των τιμών τους και της σκοπούμενης χρήσης τους. Για τον ορισμό της σχετικής αγοράς πρέπει να προσδιορισθούν οι περιορισμοί κατά τον καθορισμό της τιμολογιακής πολιτικής των εταιριών που προκύπτουν από τη δυνατότητα υποκατάστασης από πλευράς ζήτησης και προσφοράς.
13. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή σε αποφάσεις της¹⁸ διακρίνει τις αγορές των μεταφορών κατ' αρχήν βάσει του μέσου με το οποίο πραγματοποιούνται σε θαλάσσιες, εναέριες και χερσαίες. Όλες οι ανωτέρω μέθοδοι μεταφοράς συνιστούν, εξ επόψεως ζήτησης, διακριτές αγορές λόγω των διαφορετικών χαρακτηριστικών τους, όπως είναι το κόστος, η προσβασιμότητα, η ευελιξία, η κανονικότητα, η συχνότητα και η ταχύτητα. Περαιτέρω, οι θαλάσσιες μεταφορές, διακρίνονται σε εμπορευματικές και επιβατικές, ακτοπλοϊκές ή ανοιχτής θαλάσσης μεταφορές.
14. Για τους σκοπούς εξέτασης της παρούσας υπόθεσης ως σχετική αγορά θεωρείται η παροχή υπηρεσιών ακτοπλοϊκής μεταφοράς που αναφέρεται σε πορθμειακή σύνδεση, ήτοι θαλάσσια σύνδεση που ενώνει την ηπειρωτική χώρα με ένα νησί, διακρίνεται από την ακτοπλοϊα μεγάλων αποστάσεων, και αφορά την παροχή υπηρεσιών θαλάσσιας μεταφοράς σε α) επιβάτες, β) ΙΧ αυτοκίνητα και δίκυκλα, γ) φορτηγά οχήματα και λεωφορεία¹⁹. Για

¹⁵ Βλ. την υπ' αριθ. πρωτ. 1699/21.02.2022 επιστολή παροχής στοιχείων της ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ IV.

¹⁶ Βλ. την υπ' αριθ. πρωτ. 3241/04.04.2022 επιστολή παροχής στοιχείων της Εταιρείας.

¹⁷ Βλ. την υπ' αριθ. πρωτ. 5899/15.06.2022 Πρόταση Διευθέτησης Διαφοράς της ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ IV

¹⁸ Βλ. αποφάσεις Ε.Επ. Μ.4746, Deutsche Bahn/EWS, σκ. 13-17, και Μ.5480, Deutsche Bahn/PCC Logistics, σκ. 20.

¹⁹ Βλ. Αποφάσεις ΕΑ 759/2021, 658/2018, παρ. 180-184, και 507/2010, παρ. 50-52.

Προσωρινή έκδοση – Το τελικό κείμενο της απόφασης δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως σύμφωνα με το άρθρο 27(1) του Ν. 3959/2011

τους σκοπούς της παρούσας, ο ακριβής ορισμός της σχετικής αγοράς ως προς την περαιτέρω κατάτμησή του μπορεί να παραμείνει ανοικτός, καθώς λόγω της φύσης των εξεταζόμενων παραβάσεων, η ακριβής οριοθέτηση της σχετικής αγοράς δεν αποτελεί κρίσιμο στοιχείο για τη νομική αξιολόγηση της παρούσας υπόθεσης.²⁰

15. Η σχετική γεωγραφική αγορά περιλαμβάνει την περιοχή, όπου οι ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις συμμετέχουν στην προμήθεια προϊόντων ή υπηρεσιών και οι όροι του ανταγωνισμού είναι επαρκώς ομοιογενείς και η οποία (περιοχή) μπορεί να διακριθεί από γειτονικές κυρίως περιοχές, διότι οι όροι του ανταγωνισμού διαφέρουν σημαντικά σε αυτές.
16. Η οριοθέτηση της σχετικής γεωγραφικής αγοράς στις επιβατικές μεταφορές, τόσο από την νομολογική πρακτική της ΕΕπ όσο και της ΕΑ²¹ γίνεται με βάση το σημείο προέλευσης/σημείο προορισμού («Π&Π») σε μια προσέγγιση ζεύγους πόλεων. Μια τέτοια προσέγγιση αντανάκλα τόσο τη ζήτηση του επιβάτη όσο και την προσφορά των παρεχόμενων υπηρεσιών μέσω των καθορισμένων δρομολογιακών γραμμών. Ως αποτέλεσμα, κάθε συνδυασμός σημείου προέλευσης και σημείου προορισμού θεωρείται μια διακριτή αγορά.
17. Επομένως, για τους σκοπούς εξέτασης της παρούσας υπόθεσης ως γεωγραφική αγορά ορίζεται η δρομολογιακή πορθμειακή γραμμή Ηγουμενίτσα – Λευκίμμη. Πρόκειται για μια απόσταση δέκα (10) ναυτικών μιλίων με διάρκεια ταξιδιού πενήντα λεπτά.

IV. ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

18. Με τον Ν. 2932/2001 θεσμοθετήθηκε στις θαλάσσιες ενδομεταφορές, η άρση του καμποτάζ και κατά συνέπεια η απελευθέρωση της αγοράς της ακτοπλοΐας²². Επιπλέον καθιερώθηκε ένα δίκτυο θαλάσσιων ενδομεταφορών, με στόχο τη διασύνδεση της ηπειρωτικής χώρας με τη νησιωτική Ελλάδα καθώς και των νησιών μεταξύ τους. Ο Ν. 2932/2001 προβλέπει αφενός τις γραμμές τακτικής δρομολόγησης και αφετέρου τις

²⁰ Βλ. ενδεικτικά ΠΕΚ T-38/02 Groupe Danone κατά Επιτροπής, Συλλ. 2005, σκ. 99, και T48/02 Brouwerij Haacht NV κατά Επιτροπής, Απόφαση του ΠΕΚ, 06.12.2005, σκ. 58 (καθώς και τη σχετική νομολογία στην οποία παραπέμπουν).

²¹ Βλ. Αποφάσεις ΕΕπ Μ. 6796/2013 σκ. 41 και ΕΑ 759/2021, 658/2018 σκ. 177.

²² Συγκεκριμένα η παρ. 1 του άρθρου 1 του Ν. 2932/2001 μεταξύ άλλων ορίζει ότι «Από την 1^η Νοεμβρίου 2002 είναι ελεύθερη η παροχή υπηρεσιών θαλάσσιων μεταφορών που: α) παρέχονται έναντι αμοιβής από πλοιοκτήτη Κράτους - Μέλος της Ευρωπαϊκής Κοινότητας (Ε. Κ.) ή του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (Ε,Ο,Χ.) ή της Ευρωπαϊκής Ζώνης Ελεύθερων Συναλλαγών (Ε,Ζ,Ε,Σ.), [sic] εκτός από την Ελβετία, και β) εκτελούνται μεταξύ λιμένων της ηπειρωτικής χώρας και νησιών ή μεταξύ λιμένων νησιών, από επιβατηγά και οχηματαγωγά πλοία, επιβατηγά ή φορτηγά, δρομολογημένα σε τακτική γραμμή επιβατικών μεταφορών και πορθμείων, καθώς και από πλοία που έχουν ολική χωρητικότητα μέχρι εξακόσιες πενήντα μονάδες υπολογισμού, σύμφωνα με τη διεθνή σύμβαση "Για την καταμέτρηση της χωρητικότητας των πλοίων του 1969", την οποία κύρωσε ο ν. 1373/1983 (ΦΕΚ 92 Α), εφόσον τα πλοία αυτά είναι νηολογημένα στην Ελλάδα ή άλλο Κράτος - Μέλος της Ε.Κ. ή του Ε,Ο,Χ. ή της Ε,Ζ,Ε,Σ" [sic] εκτός από την Ελβετία, και φέρουν τη σημαία του».

Προσωρινή έκδοση – Το τελικό κείμενο της απόφασης δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως σύμφωνα με το άρθρο 27(1) του Ν. 3959/2011

γραμμές δημόσιας υπηρεσίας, οι οποίες αναφέρονται σε γραμμές για τις οποίες δεν εκδηλώθηκε επιχειρηματικό ενδιαφέρον (άγονες)^{23, 24}.

19. Στο πλαίσιο αυτό, μέχρι την 31^η Οκτωβρίου κάθε έτους, εκδίδεται Υπουργική Απόφαση, ύστερα από γνώμη του Συμβουλίου Ακτοπλοϊκών Συγκοινωνιών (εφεξής «ΣΑΣ»)²⁵, για τον καθορισμό «Ενδεικτικού Γενικού Δικτύου Ακτοπλοϊκών Συγκοινωνιών»²⁶, και οι δρομολογιακές γραμμές διακρίνονται σε κατηγορίες ανάλογα με τη σημασία τους στις εσωτερικές και διεθνείς μεταφορές της χώρας, την διάταξη των λιμένων κ.λπ. Σύμφωνα με τις Υπουργικές Αποφάσεις που έχουν εκδοθεί τα έτη 2019-2021, οι δρομολογιακές γραμμές διακρίνονται ενδεικτικά σε κύριες και τοπικές, ως κατωτέρω: α) Κύρια γραμμή είναι εκείνη που συνδέει λιμένες της ηπειρωτικής χώρας με νησιωτικούς λιμένες ή λιμένες μεταξύ των νησιών που δεν ανήκουν στον ίδιο νομό και δεν είναι τοπική γραμμή, β) Τοπική γραμμή είναι εκείνη που συνδέει λιμένες της ηπειρωτικής χώρας με νησιωτικούς λιμένες ή αποκλειστικά νησιωτικούς λιμένες που ανήκουν στον ίδιο νομό ή απέχουν μεταξύ τους μέχρι τρία ναυτικά μίλια ή έχουν μικρότερη σημασία στο εσωτερικό δίκτυο θαλασσίων μεταφορών της χώρας, ανεξαρτήτως διοικητικής υπαγωγής τους. Προκειμένου να διασφαλισθεί η συνοχή του νησιωτικού χώρου και η εδαφική συνέχεια της χώρας, το δίκτυο που προκύπτει από τις δηλώσεις τακτικής δρομολόγησης, που περιγράφονται

²³ Βλ. άρθρα 3 έως 6 και 8 του Ν. 2932/2001.

²⁴ Δυνάμει του άρθρου 170 παρ. 1 του Κώδικα Δημοσίου Ναυτικού Δικαίου (ΦΕΚ Α' 261/1973) (εφεξής «ΚΑΝΔ»), θεσπίστηκε το ΠΔ 814/1974 (ΦΕΚ Α' 359/1974) με το οποίο καθορίστηκαν οι κατηγορίες των επιβατών δρομολογιακών γραμμών προς εξυπηρέτηση της μεταφοράς μεταξύ των ελληνικών λιμένων. Κατά το άρθρο 2 του ΠΔ 814/1974, οι δρομολογιακές γραμμές διακρίνονται σε **α)** κύριες δρομολογιακές γραμμές, οι οποίες συνδέουν δύο τουλάχιστον λιμένες, έχουν ως λιμένα αφετηρίας τον Πειραιά και εκτείνονται σε περισσότερους του ενός Νομούς, **β)** δευτερεύουσες δρομολογιακές γραμμές, οι οποίες συνδέουν δύο τουλάχιστον λιμένες και έχουν ως λιμένα αφετηρίας έτερο πλην του Πειραιά λιμένα και εκτείνονται σε περισσότερους του ενός Νομούς και **γ)** τοπικές δρομολογιακές γραμμές, οι οποίες συνδέουν δύο τουλάχιστον λιμένες με τις ακόλουθες διακρίσεις **i)** εκτείνονται εντός των ορίων του ίδιου Νομού και σε απόσταση μέχρι τρία ναυτικά μίλια, **ii)** εκτείνονται εντός των ορίων του ίδιου Νομού και σε απόσταση μεγαλύτερη από τρία ναυτικά μίλια, **iii)** εκτείνονται εντός των ορίων του ίδιου Νομού, σε απόσταση μεγαλύτερη από τρία ναυτικά μίλια, υφισταμένης όμως παραλλήλως και κύριας ή δευτερεύουσας δρομολογιακής γραμμής που συνδέει εν όλω ή εν μέρει τους ίδιους λιμένες, **iv)** Η γραμμή Αργοσαρωνικού, ήτοι η συνδέουσα τον Πειραιά με τους λιμένες Αίγινας - Μεθάνων - Πόρου - Ύδρας - Ερμιόνης - Σπετσών- Π. Χελίου και Λεωνιδίου. Επίσης ως τοπικές δρομολογιακές γραμμές θεωρούνται αυτές οι οποίες συνδέουν δύο (2) χερσαίες οδικές αρτηρίες, οι οποίες διακόπτονται από λωρίδα θάλασσας εύρους μέχρι τριών (3) ναυτικών μιλίων ή σημεία των ακτών της Ηπειρωτικής Ελλάδας με τα απέναντι νησιά, της ίδιας ως ανωτέρω κατά μέγιστον απόστασης ανεξαρτήτως της υπαγωγής των συνδεδόμενων σημείων στα όρια του ίδιου Νομού, οι οποίες εξυπηρετούν κυρίως, τη διακίνηση οχημάτων.

²⁵ Πρόκειται για γνωμοδοτικό όργανο που θεσπίστηκε με τον Ν. 2932/2001. Συμμετέχουν εκπρόσωποι από τη Γενική Γραμματεία Λιμένων, τη Γενική Γραμματεία Αιγαίου και Νησιωτικής Πολιτικής, το Λιμενικό Σώμα, καθώς και εκπρόσωποι από την τοπική αυτοδιοίκηση, τη ναυτιλία, τον ξενοδοχειακό και τουριστικό τομέα, τους ναυτικούς πράκτορες και τους μεταφορείς, το Τ.Ε.Ε. και την Εθνική Συνομοσπονδία ΑμεΑ. Το ΣΑΣ γνωμοδοτεί για τα θέματα αρμοδιότητάς του, όπως μεταξύ άλλων, (α) την εξέταση αιτημάτων εκπρόθεσμων δρομολογίων, (β) τη διακοπή δρομολόγησης για επιβατηγά υδροπτερυγά ή ταχύπλοα πλοία, πλοία σε γραμμή ή γραμμές μικρών αποστάσεων, με εποχιακή μόνο κίνηση, (γ) τη μεταβολή των δρομολογίων μίας γραμμής, (δ) τον καθορισμό του δικτύου και τη διάκριση των γραμμών, και (ε) την επιβολή υποχρεώσεων δημόσιας υπηρεσίας.

²⁶ Βλ. ενδεικτικά για τα έτη 2018, 2019 και 2020 την ΥΑ 79189/18 (ΦΕΚ Β' 5062/2018), την ΥΑ 79080/19 (ΦΕΚ Β' 4047/2019) και 70759/20 (ΦΕΚ Β' 4775/2020) αντίστοιχα.

Προσωρινή έκδοση – Το τελικό κείμενο της απόφασης δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως σύμφωνα με το άρθρο 27(1) του Ν. 3959/2011

κατωτέρω, ελέγχεται από το ΣΑΣ και αξιολογείται προκειμένου να διαπιστωθεί η συγκοινωνιακή κάλυψη και να επιδοτηθούν τα ενδεχόμενα κενά των ακτοπολικών συνδέσεων²⁷.

20. Η δρομολόγηση επιβατηγών και οχηματαγωγών πλοίων γίνεται για περίοδο ενός έτους που αρχίζει την 1^η Νοεμβρίου κάθε έτους²⁸. Οι πλοιοκτήτριες εταιρίες υποβάλλουν, μέχρι την 31^η Ιανουαρίου κάθε έτους, δηλώσεις δρομολόγησης των πλοίων τους, για την περίοδο από την 1^η Νοεμβρίου του ίδιου έτους έως την 31^η Οκτωβρίου του επομένου έτους. Η αρμόδια υπηρεσία εκδίδει μέχρι τη 10^η Φεβρουαρίου δελτίο τύπου, το οποίο καταχωρίζεται σε δύο τουλάχιστον ημερήσιες εφημερίδες. Κάθε ενδιαφερόμενος μπορεί μέχρι την 20^η Φεβρουαρίου του ίδιου έτους να συμπληρώσει ή να τροποποιήσει ή να ανακαλέσει τη δήλωσή του. Η αρμόδια υπηρεσία ανακοινώνει τις πιθανές τροποποιήσεις μέχρι την 28^η Φεβρουαρίου. Μετά την 31^η Μαρτίου ο Υπουργός Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής²⁹ ανακοινώνει στις αρμόδιες Λιμενικές Αρχές τις δηλώσεις δρομολόγησης πλοίων, μαζί με τα δηλωθέντα προγράμματα εκτέλεσης δρομολογίων³⁰.
21. Το Υπουργείο δύναται να τροποποιήσει στο αναγκαίο μέτρο τη δήλωση ως προς τα στοιχεία των δρομολογίων εφόσον κρίνει αιτιολογημένα ότι **α)** οι συνθήκες σε λιμένα δεν επιτρέπουν για λόγους ασφαλείας του πλοίου και τάξης του λιμένα την εκτέλεση των δρομολογίων που ζητήθηκαν, **β)** το πλοίο δεν μπορεί απρόσκοπτα να καταπλεύσει και να εκτελέσει τη μεταφορά σε συγκεκριμένο χώρο του λιμένα και στο χρόνο που δηλώνει, **γ)** η συχνότητα των δρομολογίων δεν ανταποκρίνεται στις πάγιες κατά τη διάρκεια της δρομολογιακής περιόδου ανάγκες τακτικής παροχής υπηρεσιών³¹. Στις περ. α και β, οι πλοιοκτήτες καλούνται να προσαρμόσουν με συμφωνία τα δρομολογία τους στις αναγκαίες χρονικές αποστάσεις για την επίλυση των προβλημάτων. Αν εντός πέντε (5) ημερών δεν επιτευχθεί συμφωνία, ο Υπουργός αποφασίζει για τις αναγκαίες μεταβολές των δρομολογίων, κατόπιν γνωμοδότησης του ΣΑΣ. Η ως άνω διαδικασία ξεκινάει μετά την 20^η Φεβρουαρίου, αφού κατατεθούν τυχόν τροποποιητικές δηλώσεις δρομολογίων και μόνον εφόσον υπάρχουν αντιρρήσεις μεταξύ των ανταγωνιστριών εταιριών ή από τις κατά τόπους Λιμενικές Αρχές³².

²⁷ Σύμφωνα με την παρ. 4 του δεύτερου άρθρου του Ν. 2932/2001 και το άρθρο 3 των ΥΑ 79080/19,70759/20 και 75649/2021, κατά την εν λόγω αξιολόγηση, ελέγχονται μεταξύ άλλων τα ακόλουθα κριτήρια: α) αν οι νησιωτικοί λιμένες που βρίσκονται σε πρωτεύουσα Νομού, συνδέονται καθημερινά με ηπειρωτικά λιμάνια, καθ' όλη τη διάρκεια του έτους, με μια τουλάχιστον κύρια γραμμή, β) αν τα υπόλοιπα νησιά συνδέονται τουλάχιστον (3) τρεις ημέρες την εβδομάδα με την πρωτεύουσα του Νομού όπου υπάγονται διοικητικά, καθ' όλη τη διάρκεια του έτους, με τοπικές γραμμές και γ) αν τα νησιά που ανήκουν διοικητικά στην ίδια Περιφέρεια συνδέονται μια φορά την εβδομάδα απευθείας ή με ανταπόκριση με την έδρα της Περιφέρειας.

²⁸ Βλ. αναλυτικά το άρθρο 3 του Ν. 2932/2001.

²⁹ Στο εξής, όπου στο κείμενο αναφέρεται Υπουργείο, Υπουργός ή Υπουργική Απόφαση εννοείται ότι πρόκειται κάθε φορά για το Υπουργείο και τον Υπουργό Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής καθώς και για τις Υπουργικές Αποφάσεις του τελευταίου.

³⁰ Βλ. αναλυτικά το τέταρτο άρθρο του Ν. 2932/2001, όπως τροποποιήθηκε με τους Ν. 4150/2013 και 4254/2014 και ισχύει.

³¹ Βλ. παρ. 4 του τέταρτου άρθρου του Ν. 2932/2001.

³² Βλ. απάντηση 7 στην υπ' αριθ. πρωτ. 2625/23.03.2021 απαντητική επιστολή του Υπουργείου.

Προσωρινή έκδοση – Το τελικό κείμενο της απόφασης δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως σύμφωνα με το άρθρο 27(1) του Ν. 3959/2011

22. Ως προς την εκπρόθεσμη δρομολόγηση, ήτοι τη δήλωση δρομολογίων όταν έχει παρέλθει η ως άνω προθεσμία για τις δηλώσεις δρομολόγησης, επιτρέπεται, αν υποβληθεί σχετικό αίτημα και εφόσον κριθεί με απόφαση του αρμοδίου οργάνου του Υπουργείου, κατόπιν γνώμης του ΣΑΣ, ότι ικανοποιούνται συγκοινωνιακές ανάγκες που δεν καλύπτονται από τα ήδη δρομολογημένα πλοία με τακτική δρομολόγηση ή με συμβάσεις ανάθεσης δημόσιας υπηρεσίας και δεν προκαλούνται διακρίσεις σε βάρος άλλων πλοιοκτητών³³. Το αρμόδιο όργανο του Υπουργείου πριν αποφανθεί για την εκπρόθεσμη δρομολόγηση ζητάει τις απόψεις των ανταγωνιστών του πλοιοκτήτη που αιτήθηκε εκπρόθεσμη δρομολόγηση προκειμένου το ΣΑΣ να μπορεί να κρίνει αν προκαλούνται διακρίσεις σε βάρος των άλλων πλοιοκτητών³⁴. Η ως άνω απόφαση του αρμοδίου οργάνου του Υπουργείου κοινοποιείται στον ενδιαφερόμενο εντός δύο μηνών από την ημερομηνία υποβολής του αιτήματος και η εκτέλεση των εν λόγω δρομολογίων είναι υποχρεωτική για ένα έτος από τη δρομολόγηση στη συγκεκριμένη γραμμή³⁵.

V. Η ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΔΙΕΥΘΕΤΗΣΗΣ ΔΙΑΦΟΡΩΝ

V.1 ΕΦΑΡΜΟΣΤΕΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

23. Βάσει του άρθρου 25Α (πλέον 29Α) του Ν. 3959/2011, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει³⁶, το οποίο προβλέπει τη δυνατότητα της Επιτροπής Ανταγωνισμού (εφεξής και «ΕΑ») να θεσπίσει με απόφασή της διαδικασία διευθέτησης διαφορών με τις επιχειρήσεις ή ενώσεις επιχειρήσεων οι οποίες εκούσια και με ελεύθερη βούληση παραδέχονται τη συμμετοχή τους σε αποδιδόμενη σε αυτές οριζόντια σύμπραξη, κατά παράβαση του άρθρου 1 του Ν. 3959/2011 ή/και του άρθρου 101 ΣΛΕΕ, καθώς και βάσει του άρθρου 14 παρ. 2 περ. ιδ (εε) του Ν. 3959/2011³⁷, εκδόθηκε από την ΕΑ η υπ' αριθ. 628/2016 απόφαση με τίτλο «Όροι, προϋποθέσεις και διαδικασία για τη διευθέτηση διαφορών σε υποθέσεις οριζοντίων συμπράξεων κατά παράβαση του άρθρου 1 του ν. 3959/2011 ή/και του άρθρου 101 της ΣΛΕΕ» (εφεξής «Ανακοίνωση για την ΔΔΔ»), όπως αυτή τροποποιήθηκε και κωδικοποιήθηκε με την απόφαση ΕΑ 704/2020.

³³ Βλ. άρθρο τέταρτο § 5 του Ν. 2932/2001.

³⁴ Βλ. απάντηση 5 στην υπ' αριθ. πρωτ. 2625/23.03.2021 απαντητική επιστολή του Υπουργείου.

³⁵ Βλ. άρθρο τέταρτο § 5 του Ν. 2932/2001.

³⁶ Αρχικά το άρθρο 25Α (Διευθέτηση Διαφορών) θεσπίστηκε και εισήχθη στον Ν. 3959/2011 με το άρθρο 105 του Ν. 4389/2016 (ΦΕΚ Α' 94 27.5.2016). Εν συνεχεία το άρθρο 25Α καταργήθηκε με το άρθρο 19 του Ν. 4886/2022 (ΦΕΚ Α' 12/ 24.01.2022) και το νέο άρθρο 29Α θεσπίστηκε και εισήχθη στον Ν. 3959/2011 με το άρθρο 29 του Ν. 4886/2022, εφαρμοζόμενο επί υποθέσεων απαγορευμένων συμπράξεων, πρόσκλησης σε απαγορευμένη σύμπραξη και ανακοίνωσης μελλοντικών προθέσεων τιμολόγησης προϊόντων και υπηρεσιών μεταξύ ανταγωνιστών και κατάχρησης δεσπόζουσας θέσης κατά παράβαση των άρθρων 1, 1Α και 2 του Ν. 3959/2011. Περαιτέρω, σύμφωνα με το άρθρο 52 του ν.4886/2022, μέχρι την έκδοση της απόφασης της Επιτροπής Ανταγωνισμού του άρθρου 29 Α του ν. 3959/2011 (Α' 93) για τη διευθέτηση υποθέσεων, εφαρμόζεται, κατά περίπτωση, η ισχύουσα απόφαση της Επιτροπής Ανταγωνισμού σχετικά με τους όρους, τις προϋποθέσεις και τη διαδικασία διευθέτησης διαφορών, ήτοι η απόφαση υπ' αρ. 704/2020.

³⁷ Η περ. ιδ (εε) αρχικά θεσπίστηκε και εισήχθη στο άρθρο 14 παρ. 2 του Ν. 3959/2011 με το άρθρο 105 του Ν. 4389/2016 (ΦΕΚ Α' 94/27.05.2016) και στη συνέχεια τροποποιήθηκε με το άρθρο 12 του Ν. 4886/2022.

Προσωρινή έκδοση – Το τελικό κείμενο της απόφασης δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως σύμφωνα με το άρθρο 27(1) του Ν. 3959/2011

24. Σκοπός της διαδικασίας διευθέτησης διαφορών (εφεξής και «ΔΔΔ»), όπως ορίζεται και στην ως άνω απόφαση, είναι η απλοποίηση και επιτάχυνση της διοικητικής διαδικασίας έκδοσης αποφάσεων από την ΕΑ για παραβάσεις, πέραν των άλλων, και του άρθρου 1 του Ν. 3959/2011 ή/και του άρθρου 101 της ΣΛΕΕ, καθώς και ο περιορισμός του αριθμού των προσφυγών που ασκούνται κατά των αποφάσεων της ενώπιον του Διοικητικού Εφετείου³⁸, προκειμένου να παρασχεθεί στην ΕΑ η δυνατότητα να εξετάζει περισσότερες υποθέσεις με τους ίδιους πόρους και με λιγότερη διοικητική επιβάρυνση, να αυξάνει, έτσι, τον αποτρεπτικό χαρακτήρα της δράσης της και να ενισχύει, συγχρόνως, το ενδιαφέρον των πολιτών για την αποτελεσματική και έγκαιρη τιμωρία των παραβατών. Στο πλαίσιο αυτό, στις επιχειρήσεις³⁹ που συμβάλλουν στην ενίσχυση της αποτελεσματικότητας της διοικητικής διαδικασίας ενώπιον της ΕΑ⁴⁰ μπορεί να επιβάλλονται μειωμένα πρόστιμα υπό τις ειδικότερες προϋποθέσεις που αναλύονται κατωτέρω⁴¹. Η συμβολή αυτή λαμβάνει τη μορφή της ελικρινούς, ανέκκλητης και ανεπιφύλακτης παραδοχής από μέρος της εμπλεκόμενης επιχείρησης της αποδιδόμενης σε αυτή συμμετοχής στην παράβαση και της σχετικής ευθύνης της, καθώς και της παραιτήσής της από την άσκηση συγκεκριμένων δικονομικών δικαιωμάτων και δικαιολογεί μείωση του προστίμου που επιβάλλεται από την ΕΑ⁴².
25. Συγκεκριμένα, στο πλαίσιο της ΔΔΔ οι επιχειρήσεις για τις οποίες διεξάγονται έρευνες για συμμετοχή σε οριζόντια σύμπραξη και σε βάρος των οποίων έχουν συλληφθεί αποδεικτικά στοιχεία και έχει στοιχειοθετηθεί παράβαση του άρθρου 1 του Ν. 3959/2011 ή/και του άρθρου 101 ΣΛΕΕ, αναγνωρίζουν ανεπιφύλακτα τη συμμετοχή τους σε αυτή και τη συναφή ευθύνη τους και παραιτούνται, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, από το δικαίωμά τους

³⁸ Βλ. ΓενΔικ Τ-456/10, Timab κ.ά. κατά Επιτροπής, Συλλ. 2015 σελ. 296, σκ. 60.

³⁹ Εφεξής η αναφορά σε «επιχειρήσεις» περιλαμβάνει και τις «ενώσεις επιχειρήσεων».

⁴⁰ Βλ. ΓενΔικ Τ-456/10, Timab κ.ά. κατά Επιτροπής, Συλλ. 2015 σελ. 296, σκ. 65.

⁴¹ Κατά πάγια ενωσιακή νομολογία, μείωση του προστίμου λόγω συνεργασίας κατά τη διοικητική διαδικασία δικαιολογείται, εάν η συμπεριφορά της επιχείρησης διευκόλυνε την εκ μέρους της Επιτροπής διαπίστωση της παράβασης και, ενδεχομένως, την παύση της (βλ. ΔΕΚ C- 297/98 P, SCA Holding κατά Επιτροπής, Συλλ. 2000, σελ. I-10101, σκ. 36, ΔΕΚ C- 328/05 P, SGL Carbon κατά Επιτροπής, Συλλ. 2007, σελ. I-3921, σκ. 83, και ΠΕΚ 311/94, BPB de Eendracht κατά Επιτροπής, Συλλ. 1998, σελ. 11.29, σκ. 325). Μείωση του προστίμου δικαιολογείται επίσης και στην περίπτωση που επιχείρηση συνδράμει την Επιτροπή στην ευκολότερη διαπίστωση του υποστατού της παράβασης, ιδίως με την εκ μέρους της επιχείρησης αναγνώριση της συμμετοχής της στην παράβαση ή με την μη αμφισβήτηση των πραγματικών ισχυρισμών επί των οποίων θεμελιώνεται η παράβαση (βλ. ΔΕΚ C-298/98 P, Finnboard κατά Επιτροπής, Συλλ. 2000, σελ. I-10157, σκ. 56, 59 και 60, C-57/02 P, Acerinox κατά Επιτροπής, Συλλ. 2005, σελ. 453, σκ. 88). Βλ. επίσης ΕΑ 526/2011, σκ. 2, και Ανακοίνωση ΕΑ-Κατευθυντήριες γραμμές για τον υπολογισμό των προστίμων που επιβάλλονται δυνάμει του άρθρου 9 του Ν. 703/1977, παρ. 15.

⁴² Η μείωση του προστίμου δικαιολογείται ενόψει της συνεργασίας της εμπλεκόμενης επιχείρησης υπό την παραπάνω έννοια. Η ΕΑ, ως ανεξάρτητη διοικητική αρχή με αποκλειστική αρμοδιότητα την εφαρμογή του δικαίου του ανταγωνισμού με την έκδοση εκτελεστών αποφάσεων που υπόκεινται σε δικαστικό έλεγχο, δε διαπραγματεύεται με τις ελεγχόμενες επιχειρήσεις το ζήτημα της ύπαρξης της παράβασης και της επιβολής της κατάλληλης κύρωσης. Βλ. και Ανακοίνωση Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με την διεξαγωγή διαδικασιών διευθέτησης διαφορών ενόψει της έκδοσης αποφάσεων δυνάμει του άρθρου 7 και του άρθρου 23 του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1/2003 του Συμβουλίου σε περιπτώσεις συμπράξεων (ΕΕ 2008 C 167/1), παρ. 2.

Προσωρινή έκδοση – Το τελικό κείμενο της απόφασης δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως σύμφωνα με το άρθρο 27(1) του Ν. 3959/2011

για πλήρη πρόσβαση στον διοικητικό φάκελο της υπόθεσης και από το δικαίωμα προφορικής ακρόασης κατά τη συζήτηση ενώπιον της ΕΑ^{43, 44}.

26. Στην περίπτωση αυτή, η απόφαση διαπίστωσης παράβασης από την ΕΑ κατά το άρθρο 29Α τελευταίο εδάφιο του Ν. 3959/2011 σε συνδυασμό με το άρθρο 25B παρ. 1, 2 και 3⁴⁵ του ίδιου νόμου εκδίδεται κατ' απλοποιημένη διαδικασία, αφού έχουν ληφθεί υπόψη οι ισχυρισμοί, νομικοί και πραγματικοί, και οι θέσεις των εμπλεκόμενων επιχειρήσεων, όπως υποβλήθηκαν στο πλαίσιο της ΔΔΔ. Με την ίδια απόφαση προβλέπεται η επιβολή προστίμου⁴⁶ στις εμπλεκόμενες επιχειρήσεις, κατά το άρθρο 25 και 25B παρ. 1 έως 4 του Ν. 3959/2011 και σύμφωνα με την Ανακοίνωση της ΕΑ - Κατευθυντήριες γραμμές για τον υπολογισμό των προστίμων, μειωμένου κατά ποσοστό 15% λόγω υπαγωγής της υπόθεσης στη ΔΔΔ.

V.2 ΥΠΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΚΡΙΝΟΜΕΝΗ ΥΠΟΘΕΣΗ

V.2.1 Εκκίνηση διαδικασίας διευθέτησης - Εκτίμηση της ΕΑ

27. Με βάση το ως άνω θεσμικό πλαίσιο, οι τρεις ελεγχόμενες εταιρίες ΛΕΥΚΙΜΜΗ ΛΑΪΝΣ⁴⁷, ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ IV⁴⁸ και ΣΑΡΡΗΣ⁴⁹, για τις οποίες συλλέχθηκαν αποδεικτικά στοιχεία ικανά να στοιχειοθετήσουν παράβαση του άρθ. 1 του Ν. 3959/2011, εκδήλωσαν εγγράφως το ενδιαφέρον τους για διερεύνηση της δυνατότητας υπαγωγής της υπόθεσής τους στη ΔΔΔ και κατέθεσαν σχετικό αίτημα, σύμφωνα με όσα προβλέπονται στην παρ. 30 της Ανακοίνωσης για την ΔΔΔ.
28. Σε συνέχεια των ως άνω αιτημάτων των Εταιριών, η ΕΑ σε συνεδρίασή της στις 15.03.2022 έκρινε ομόφωνα ότι η παρούσα υπόθεση είναι πρόσφορη και μπορεί να υπαχθεί στην εν λόγω διαδικασία διευθέτησης, καθώς πληροί τα κριτήρια υπαγωγής σε αυτή⁵⁰. Ήτοι, στο πλαίσιο άσκησης της διακριτικής ευχέρειάς της για την υπαγωγή της υπόθεσης σε διαδικασία διευθέτησης, η ΕΑ συνεκτίμησε, ιδίως, την ελικρινή πρόθεση των ως άνω ενδιαφερομένων μερών να υπαχθούν στη διαδικασία διευθέτησης διαφορών, τον αριθμό

⁴³ Βλ. άρθρο 14 παρ. 2 του Κανονισμού Λειτουργίας και Διαχείρισης της Επιτροπής Ανταγωνισμού (ΦΕΚ Β' 117/16.01.2013) (εφεξής ΚΛΔ ΕΑ).

⁴⁴ Βλ. αναλυτικά Ανακοίνωση Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με την διεξαγωγή διαδικασιών διευθέτησης διαφορών ενόψει της έκδοσης αποφάσεων δυνάμει του άρθρου 7 και του άρθρου 23 του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1/2003 του Συμβουλίου σε περιπτώσεις συμπράξεων (ΕΕ 2008 C 167/1) [http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52008XC0702\(01\)&from=EN](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52008XC0702(01)&from=EN).

⁴⁵ Η παρ. 1 του άρθρου 25 του Ν. 3959/2011, όπως τροποποιήθηκε από το άρθρο 19 του Ν. 4886/2022 και ισχύει, προβλέπει τις κυρώσεις, πέραν της επιβολής προστίμου, που δύναται να επιβάλει η ΕΑ σε περίπτωση διαπίστωσης παράβασης των άρθρων 1 και 2 του ίδιου νόμου και 101 και 102 της ΣΛΕΕ ενώ οι παρ. 1-4 του άρθρου 25B του Ν. 3959/2011, όπως εισήχθη με το άρθρο 20 του Ν. 4886/2022 προβλέπουν, μεταξύ άλλων, τα κριτήρια υπολογισμού του προστίμου και το ανώτατο όριο αυτού. Οι εν λόγω διατάξεις τυγχάνουν εφαρμογής και σε περίπτωση υπαγωγής μίας υπόθεσης στη διαδικασία διευθέτησης διαφορών.

⁴⁶ Η ΕΑ δύναται στο πλαίσιο της διαδικασίας διευθέτησης διαφορών να επιβάλει κατά τη διακριτική της ευχέρεια και τις λοιπές προβλεπόμενες στο άρθρο 25 παρ. 1 του Ν. 3959/2011 κυρώσεις.

⁴⁷ Υπ' αριθ. πρωτ. 2432/14.03.2022 αίτημα.

⁴⁸ Υπ' αριθ. πρωτ. 2431/14.03.2022 αίτημα.

⁴⁹ Υπ' αριθ. πρωτ. 3011/29.03.2022 αίτημα.

⁵⁰ Βλ. Ανακοίνωση για τη Διαδικασία Διευθέτησης Διαφορών, ενότητα II, παρ. 6-9 και 31.

Προσωρινή έκδοση – Το τελικό κείμενο της απόφασης δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως σύμφωνα με το άρθρο 27(1) του Ν. 3959/2011

των εμπλεκόμενων εταιριών που αιτούνταν την υπαγωγή τους σε διαδικασία διευθέτησης και η οποία αφορούσε στο σύνολο των ελεγχόμενων εταιριών, τη φύση της εν λόγω παράβασης ως οριζόντια αντι-ανταγωνιστική σύμπραξη ιδιαίτερης σοβαρότητας (σύμπραξη καρτελικής φύσης), και τον προσδοκώμενο βαθμό επίτευξης διαδικαστικής αποτελεσματικότητας, ο οποίος κρίθηκε εν προκειμένω αισθητά μεγάλος.

29. Συνακόλουθα, η ΕΑ εξουσιοδότησε τον αρμόδιο Εισηγητή, Ιωάννη Στεφάτο με το υπ' αριθ. 33/15.03.2022 Πρακτικό Συνεδρίασης, να διεξάγει διμερείς συσκέψεις με τις εμπλεκόμενες επιχειρήσεις προς τυχόν διευθέτηση της υπόθεσης⁵¹.

V.2.2 Διμερείς συσκέψεις

30. Στη συνέχεια, ο Εισηγητής κάλεσε τα ενδιαφερόμενα μέρη σε διμερείς (ανά εταιρεία) συσκέψεις⁵². Κατά τη διάρκεια των διμερών συσκέψεων του Εισηγητή και της ΓΔΑ με καθένα από τα ενδιαφερόμενα μέρη, τα μέρη ενημερώθηκαν σχετικά με τα σημαντικότερα στοιχεία της υπόθεσης, κατά τα αναφερόμενα στην παρ. 20 της Ανακοίνωσης για τη ΔΔΔ, συμπεριλαμβανομένου του υπολογισμού του εύρους του προστίμου για έκαστο εξ' αυτών⁵³. Κατά τη διάρκεια των διμερών συσκέψεων, κάθε εμπλεκόμενο μέρος ανέπτυξε επαρκώς τις απόψεις του επί των πραγματικών περιστατικών της υπόθεσης και γνωστοποίησε τους ισχυρισμούς, νομικούς και πραγματικούς.

V.2.3 Υποβολή προτάσεων διευθέτησης διαφοράς

31. Με το πέρας των διμερών συσκέψεων και καθώς διαπιστώθηκε από τον Εισηγητή και τα ενδιαφερόμενα μέρη ότι έχει επιτευχθεί επαρκής βαθμός συναντίληψης αναφορικά με τα πραγματικά περιστατικά, τον νομικό τους χαρακτηρισμό, τη βαρύτητα και τη χρονική διάρκεια των παραβάσεων, τον βαθμό απόδειξης των αιτιάσεων βάσει των αποδεικτικών στοιχείων και τον υπολογισμό του εύρους του προστίμου, τα οποία επέτρεπαν την υποβολή οριστικής πρότασης για υπαγωγή της υπόθεσης στη ΔΔΔ, ο Εισηγητής κάλεσε τις ενδιαφερόμενες/εμπλεκόμενες εταιρίες να υποβάλουν έκαστη επίσημη «Πρόταση Διευθέτησης Διαφοράς (εφεξής και ΠΔΔ) μέχρι την 23.06.2022⁵⁴, η οποία θα λαμβάνει υπόψη και θα αποτυπώνει τα αποτελέσματα των ως άνω διμερών επαφών.

⁵¹ Βλ. παρ. 18 της Ανακοίνωσης για τη Διαδικασία Διευθέτησης Διαφορών. Επίσης κατά την παρ. 19 της Ανακοίνωσης, η παροχή εξουσιοδότησης στον Εισηγητή να διεξάγει διμερείς συσκέψεις αναστέλλει τις προθεσμίες των παρ. 4 και 5 του άρθρου 15 του Ν. 3959/2011 για όλα τα μέρη της υπόθεσης.

⁵² Βλ. τις υπ' αριθ. πρωτ. 2783/22.03.22 και 3255/05.04.2022 επιστολές προς τη ΛΕΥΚΙΜΜΗ ΛΑΪΝΣ, τις υπ' αριθ. πρωτ. 2782/22.03.2022 και 3254/05.04.2022 επιστολές προς τη ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ IV και τις υπ' αριθ. πρωτ. 3237/04.04.2022 και 3814/18.04.2022 επιστολές προς τη ΣΑΡΡΗΣ.

⁵³ Ανακοίνωση ΕΑ της 12.05.2006 αναφορικά με τις κατευθυντήριες γραμμές για τον υπολογισμό προστίμων που επιβάλλονται δυνάμει του άρθρου 9 παρ. 1 περίπτωση στ του Ν. 703/1977, καθώς και Ανακοίνωση ΕΑ της 17.07.2009 αναφορικά με το εύρος των ακαθάριστων εσόδων από προϊόντα ή υπηρεσίες που καθορίζουν το βασικό ποσό προστίμου σε περίπτωση παράβασης των άρθρων 1, 2 και 2^α του Ν. 703/1977 και 81, 82 ΣυνθΕΚ.

Κατά τη διάρκεια των διμερών συσκέψεων συντάχθηκαν τα αντίστοιχα πρακτικά για κάθε ένα εκ των ενδιαφερομένων μερών. Τα πρακτικά υπεγράφησαν από τον Εισηγητή, τους υπαλλήλους της ΓΔΑ καθώς και τον νόμιμο εκπρόσωπο της κάθε εταιρείας σε δύο πρωτότυπα, ένα εκ των οποίων παρέλαβε η κάθε εταιρεία και ένα τηρείται στον φάκελο της υπόθεσης.

⁵⁴ Βλ. την υπ' αριθ. πρωτ. 5035/24.05.2022 προς τη ΛΕΥΚΙΜΜΗ ΛΑΪΝΣ, την υπ' αριθ. πρωτ. 5036/24.05.2022 προς τη ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ IV και την υπ' αριθ. πρωτ. 5037/24.05.2022 προς τη ΣΑΡΡΗΣ

Προσωρινή έκδοση – Το τελικό κείμενο της απόφασης δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως σύμφωνα με το άρθρο 27(1) του Ν. 3959/2011

32. Σε συνέχεια των ανωτέρω υπεβλήθησαν Προτάσεις Διευθέτησης Διαφοράς από τις ενδιαφερόμενες ΛΕΥΚΙΜΜΗ ΛΑΪΝΣ, ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ IV και ΣΑΡΡΗΣ⁵⁵. Η Πρόταση Διευθέτησης Διαφοράς εκάστου εκ των τριών εμπλεκόμενων μερών περιλάμβανε τα προβλεπόμενα στην παρ. 27 της σχετικής Ανακοίνωσης ήτοι, **(α)** ανεπιφύλακτη παραδοχή με σαφείς όρους που δεν επιδέχονται παρερμηνείας της συμμετοχής του στις παραβάσεις του άρθρου 1 του Ν. 3959/2011, σύμφωνα με τα συμπεράσματα των διμερών συσκέψεων που διεξήχθησαν μεταξύ του Εισηγητή και εκάστου εμπλεκόμενου μέρους, καθώς και της ευθύνης που συνεπάγεται η συμμετοχή του στις εν λόγω παραβάσεις, οι οποίες περιγράφονται συνοπτικά αναφορικά με το αντικείμενό τους, τα κύρια πραγματικά περιστατικά, τον νομικό χαρακτηρισμό τους συμπεριλαμβανομένου του ρόλου εκάστου μέρους, την ενδεχόμενη εφαρμογή τους και τη διάρκεια συμμετοχής εκάστου μέρους σε αυτές, **(β)** αποδοχή της μεθοδολογίας υπολογισμού του προστίμου καθώς και του ανώτατου ύψους που μπορεί να επιβληθεί από την ΕΑ, σύμφωνα με το αποτέλεσμα των διμερών συσκέψεων, **(γ)** επιβεβαίωση ότι το κάθε ενδιαφερόμενο μέρος έχει ενημερωθεί επαρκώς σχετικά με τις αποδιδόμενες σε αυτό παραβάσεις και ότι του παρασχέθηκαν επαρκείς δυνατότητες να γνωστοποιήσει και να θεμελιώσει τους ισχυρισμούς του, νομικούς και πραγματικούς, κατά τη διεξαγωγή των διμερών συσκέψεων ενώπιον του Εισηγητή, **(δ)** επιβεβαίωση ότι είχε δυνατότητα πρόσβασης κατά περίπτωση στα αποδεικτικά στοιχεία του φακέλου της υπόθεσης, που είχαν ληφθεί υπόψη για τη στοιχειοθέτηση των αποδιδόμενων σε αυτό παραβάσεων, **(ε)** δήλωση παραίτησης από το δικαίωμα να λάβει περαιτέρω ή και πλήρη πρόσβαση στο διοικητικό φάκελο της υπόθεσης και από το δικαίωμα προφορικής ακρόασης ενώπιον της ΕΑ, υπό την επιφύλαξη ότι η παρούσα Εισήγηση Διευθέτησης θα απηχεί την Πρόταση Διευθέτησης Διαφοράς και ότι η ΕΑ θα αποδεχθεί με την απόφασή της την Πρόταση Διευθέτησης Διαφοράς εκάστου εμπλεκόμενου μέρους, **(στ)** δήλωση παραίτησης από κάθε αμφισβήτηση της αρμοδιότητας της ΕΑ ή/και της εγκυρότητας της διαδικασίας που ακολουθείται για την επιβολή σε βάρος του προστίμου στο πλαίσιο της ΔΔΔ, υπό την προϋπόθεση ότι η Εισήγηση Διευθέτησης θα απηχεί την Πρόταση Διευθέτησης Διαφοράς και ότι η ΕΑ θα την αποδεχθεί με απόφασή της.
33. Η υποβολή της ΠΔΔ κάθε εμπλεκόμενου μέρους έγινε υπό την επιφύλαξη ότι το πρόστιμο που θα επιβληθεί από την ΕΑ σε αυτό δε θα ξεπερνά το ανώτατο ποσό προστίμου, το οποίο κάθε μέρος έχει αποδεχθεί για τις αποδιδόμενες σε αυτό παραβάσεις.
34. Η παράθεση των γεγονότων και η νομική αξιολόγηση που ακολουθεί θεμελιώνεται σε συσχέτιση, συνδυαστική ερμηνεία και συνολική αξιολόγηση των στοιχείων του φακέλου της υπόθεσης και λαμβάνει υπόψη της την ανεπιφύλακτη και ρητή παραδοχή από τις εταιρίες οι οποίες υπέβαλαν ΠΔΔ των πραγματικών περιστατικών, του νομικού χαρακτηρισμού τους, της συμμετοχής εκάστης στις παραβάσεις που διαπιστώνονται και της ευθύνης εκάστης από την τέλεση των εν λόγω παραβάσεων.

«Πρόσκληση για υποβολή επίσημης πρότασης διευθέτησης διαφοράς σε υπόθεση οριζόντιας σύμπραξης».

⁵⁵ Βλ. τις υπ' αριθ. πρωτ. 5913/15.06.2022, 5899/15.06.2022 και 5711/18.06.2022 ΠΔΔ αντίστοιχα.

Προσωρινή έκδοση – Το τελικό κείμενο της απόφασης δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως σύμφωνα με το άρθρο 27(1) του Ν. 3959/2011

VI. ΕΦΑΡΜΟΣΤΕΟ ΔΙΚΑΙΟ

VI.1 ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 1 Ν. 3959/2011

35. Προϋποθέσεις εφαρμογής της διάταξης του άρθρου 1 παρ. 1 του Ν. 3959/2011 είναι α) η ύπαρξη συμφωνίας, εναρμονισμένης πρακτικής μεταξύ επιχειρήσεων ή απόφαση ένωσης επιχειρήσεων, β) αντικείμενο ή αποτέλεσμα της ανωτέρω συμφωνίας, εναρμονισμένης πρακτικής ή απόφασης να είναι ο αισθητός περιορισμός, η παρακώληση ή η νόθευση του ανταγωνισμού.

VI.1.1 Η έννοια της «επιχείρησης»

36. Ως «επιχείρηση», κατά το δίκαιο προστασίας του ελεύθερου ανταγωνισμού, νοείται κάθε φυσικό πρόσωπο ή οικονομική ενότητα που ασκεί εμπορική ή άλλη οικονομική δραστηριότητα, ανεξάρτητα από το νομικό καθεστώς του και από τον τρόπο χρηματοδότησής του⁵⁶. Η ύπαρξη επιχείρησης προϋποθέτει αυτονομία οικονομικής δράσης και συνακόλουθα πλήρη ανάληψη των οικονομικών κινδύνων που συνεπάγεται η εκάστοτε οικονομική δραστηριότητα⁵⁷. Ως οικονομική δραστηριότητα νοείται κάθε δραστηριότητα προσφοράς αγαθών ή υπηρεσιών σε δεδομένη αγορά⁵⁸.
37. Εν προκειμένω, οι εμπλεκόμενες εταιρίες δραστηριοποιούνται στην υπηρεσία μεταφοράς επιβατών και οχημάτων στην πορθμειακή σύνδεση Ηγουμενίτσα – Λευκίμμη. Επομένως, οι εμπλεκόμενες εταιρίες διεξάγουν κατά τρόπο αυτόνομο εμπορική και οικονομική δραστηριότητα, με ίδια ανάληψη των οικονομικών κινδύνων που συνεπάγεται η εν λόγω δραστηριότητα και ως εκ τούτου, εμπίπτουν ευθέως στην έννοια της «επιχείρησης», κατά τα προεκτεθέντα, σύμφωνα με τις διατάξεις περί ανταγωνισμού.

⁵⁶ Βλ. ενδεικτικά ΠΕΚ Τ-217 και 245/03, FNSEA κ. Επιτροπής, Συλλ. 2004, II-271, ΔΕΚ C-101 και 110/07, Coop de France Betail and Viande κατά Επιτροπής, Συλλ. 2008, I-10193 καθώς και ΔΕΚ C-41/90, Hofner και Elser κ. Macroton GmbH, Συλλ. 1991, I-1979, ΔΕΚ C-55/96, Job Centre II, Συλλ. 1997, I-7119, σκ. 21, C-180-184/98, Pavlov κατά Stichting Pensioenfonds Medische Specialisten, Συλλ. 2000, I-6451, σκ.74, C-218/00, Cital di Batistello Venanzio &Co κ. Institute Nazionale per L'Assicurazione Contro Gli fortune Sul Lavoro (INAIL), Συλλ. 2002, I-691, σκ. 22.

⁵⁷ Βλ. ενδεικτικά ΠΕΚ Τ-23/09, Conseil national de l'Ordre des pharmaciens (CNOP), Conseil central de la section G de l'Ordre national des pharmaciens (CCG) κατά Ευρωπαϊκής Επιτροπής, απόφαση της 26 Οκτωβρίου 2010, αδημ., σκ. 70-71, ΔΕΚ C-55/96, Job Centre coop.arl, Συλλογή 1997, I-7119, σκ. 21, συνεκδ. υποθ. ΔΕΚ C-180-184/98, Pavel Pavlov κ.ά. κατά Stichting Pensioenfonds Medische Specialisten, Συλλ. 2000, I-6451, σκ. 74, ΔΕΚ C-118/85, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλ. 1987 σ. 2599, σκ. 7, ΔΕΚ C-41/90, Klaus Hofner and Fritz Elser κατά Macrotron GmbH, Συλλ. 1991, I-1979, σκ. 21, ΔΕΚ C-35/96, Επιτροπή κατά Ιταλίας (CNSD), Συλλ. 1998, I-3851, σκ. 36, ΔΕΚ C-244/94, Fédération Française des Sociétés d'Assurance κ.ά. κατά Ministère de l'Agriculture et de la Pêche, Συλλ. 1995, I-4013, σκ. 14, EA 292/IV/2005 υπό 2.1 και EA 563/VII/2013, σκ. 71.

⁵⁸ Βλ. ενδεικτικά ΔΕΚ C-118/85, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλ. 1987, σελ. 2599, σκ. 7, ΔΕΚ C-35/96, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλ. 1998, σελ. 351, σκ. 36, EA 430/V/2009, σελ. 6 και EA 317/V/2006, σελ. 16, 17.

Προσωρινή έκδοση – Το τελικό κείμενο της απόφασης δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως σύμφωνα με το άρθρο 27(1) του Ν. 3959/2011

VI.1.2 Η έννοια της απαγορευμένης σύμπραξης, κατά το άρθρο 1 Ν. 3959/2011 («συμφωνία» ή / και «εναρμονισμένη πρακτική»)

38. Κατά πάγια νομολογία, συμφωνία κατά την έννοια του άρθρου 1 παρ. 1 Ν. 3959/2011, θεωρείται ότι υφίσταται όταν οι επιχειρήσεις, ρητά ή σιωπηρά, εγκρίνουν από κοινού σχέδιο που καθορίζει τις κατευθυντήριες γραμμές της αμοιβαίας δράσης τους (ή αποχής από τη δράση) στην αγορά. Για τους σκοπούς εφαρμογής των κανόνων του ανταγωνισμού, αρκεί οι επιχειρήσεις να έχουν εκφράσει την κοινή τους βούληση να συμπεριφερθούν στην αγορά κατά καθορισμένο τρόπο⁵⁹. Αυτό συμβαίνει, για παράδειγμα, κάθε φορά που επιχειρήσεις εκφράζουν κοινή βούληση προς επίτευξη επιδιωκόμενων τιμών ή επιδιωκόμενου όγκου πωλήσεων ή κατανομής αγορών/πελατείας⁶⁰.
39. Εξάλλου, δεν είναι αναγκαίο οι συμμετέχοντες να έχουν εκ των προτέρων συμφωνήσει σε ένα ολοκληρωμένο κοινό σχέδιο. Κατά πάγια νομολογία, η έννοια της συμφωνίας καταλαμβάνει, όχι μόνο συμβάσεις με τη στενή έννοια του όρου, αλλά και συμφωνίες κυρίων. Συμφωνία συνιστά και ο καθορισμός από μέρους των συμμετεχουσών σε μία συνάντηση επιχειρήσεων των «κανόνων παιχνιδιού» για τη συμπεριφορά τους στην αγορά, εφόσον εκφράστηκε η επιθυμία ή η ευχή να ακολουθηθεί η συγκεκριμένη συμπεριφορά⁶¹. Η ύπαρξη συμφωνίας εξάλλου μπορεί να προκύπτει άμεσα ή έμμεσα από τη συμπεριφορά των μερών, μπορεί δε να εφαρμόζεται σε ατελείς συνεννοήσεις, καθώς και σε επιμέρους και υπό όρους συμφωνίες κατά τη διαδικασία διαπραγμάτευσης, η οποία οδηγεί σε συμφωνία⁶². Με βάση τα προεκτεθέντα, για την έννοια της συμφωνίας, είναι αδιάφορος ο γραπτός ή προφορικός τύπος, καθώς και ο δεσμευτικός ή μη χαρακτήρας της. Συναφώς, αδιάφορο είναι αν οι εκπρόσωποι που συμμετέχουν στη συμφωνία ήταν εξουσιοδοτημένοι να συνάπτουν συμφωνίες με αντίστοιχο περιεχόμενο⁶³.
40. Η έννοια της εναρμονισμένης πρακτικής αφορά μορφή συντονισμού μεταξύ επιχειρήσεων, η οποία, χωρίς να φθάνει μέχρι τη σύναψη συμφωνίας, αντικαθιστά ηθελημένα τους κινδύνους που ενέχει ο ανταγωνισμός με την έμπρακτη συνεργασία των επιχειρήσεων αυτών⁶⁴. Η απαίτηση αυτονομίας δράσης των επιχειρήσεων στην αγορά, που είναι

⁵⁹ Βλ. ΣτΕ 2007/2013, σκ. 17 και ΣτΕ 2780/2012, σκ. 4-6, καθώς και ενδεικτικά ΔΕΚ C-41/69, ACF Chemiefarma κατά Επιτροπής, Συλλ. 1969-1971, σελ. 397, σκ. 111-113, ΠΕΚ T-13/89, Polypropylene, Συλλ. 1992, II-1021, σκ. 253, ΠΕΚ T-7/89, Hercules κατά Επιτροπής, Συλλ. 1991, II-1711, σκ. 256, ΠΕΚ T-305/94, Limburge κατά Επιτροπής, Συλλ. 1999, II-945, σκ. 715, ΠΕΚ T-9/99, HFB Holding κατά Επιτροπής, Συλλ. 2002, II-1498, σκ. 199.

⁶⁰ Βλ. ενδεικτικά ΔΕΚ C-41/69, ό.π., σκ. 112 και ΔΕΚ συνεκδ. υποθ. C- 209/78 έως 215/78 και 218/78, Heinz van Landewyck κατά Επιτροπής, Συλλ. 1980, III-210, σκ. 86, καθώς και ΠΕΚ T-1/89, Rhône-Poulenc SA κατά Επιτροπής, Συλλ. 1991, II-1034, σκ. 120, T-15/89, Chemie Linz AG κατά Επιτροπής, Συλλ. 1992, II-1280, σκ. 301, και T-310/94, Grueber και Weber GmbH & Co. KG κατά Επιτροπής, Συλλ. 1998, II-1048, σκ. 85, 87.

⁶¹ Βλ. ενδεικτικά ΔΕΚ C-204/00, Aalborg Portland A/S κατά Επιτροπής, Συλλ. I-123, σκ. 228, 248.

⁶² Βλ. ενδεικτικά απόφαση Ευρ. Επιτροπής 2004/104/EK (Υπόθεση COMP/E-1/37.978/Μεθυλογλυκαμίνη), παρ. 172, EE L 038 της 10.02.2004 σ. 18 – 46, καθώς και EA 369/V/2007, σελ. 47.

⁶³ Βλ. απόφαση ΠΕΚ T-25/95 κ.λπ., Cimenteries CBR κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλ. II-491, σκ. 928.

⁶⁴ Βλ. π.χ. ΠΕΚ T-30/91, Solvay SA κατά Επιτροπής, Συλλ. II-1775, σκ. 66, 75 και ΠΕΚ T-36/91, Imperial Chemical Industries Plc κατά Επιτροπής, ό.π.

Προσωρινή έκδοση – Το τελικό κείμενο της απόφασης δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως σύμφωνα με το άρθρο 27(1) του Ν. 3959/2011

συνυφασμένη με τις περί ανταγωνισμού διατάξεις⁶⁵, αντιτίθεται αυστηρώς σε κάθε άμεση ή έμμεση επαφή μεταξύ των επιχειρηματιών αυτών δυνάμενη, είτε να επηρεάσει τη συμπεριφορά ενός υφιστάμενου ή δυνητικού ανταγωνιστή στην αγορά, είτε να αποκαλύψει σε έναν ανταγωνιστή τη συμπεριφορά που ο επιχειρηματίας έχει αποφασίσει ή σκέπτεται να ακολουθήσει στην αγορά. Η προϋπόθεση δε της αμοιβαιότητας πληρούται οσάκις η από μέρους ενός ανταγωνιστή αποκάλυψη σε άλλον ανταγωνιστή των μελλοντικών του προθέσεων ή της μελλοντικής του συμπεριφοράς στην αγορά ζητήθηκε από τον δεύτερο ή ο επιχειρηματίας αυτός δεν εξέφρασε καμία επιφύλαξη ή αντίρρηση όταν ο ανταγωνιστής του γνωστοποίησε τις προθέσεις του⁶⁶. Κρίσιμο, εν προκειμένω είναι ότι οι ανταγωνιστές εν γνώσει τους δέχονται ή προσχωρούν σε μηχανισμούς συμπαιγνίας που διευκολύνουν τον συντονισμό της εμπορικής τους πολιτικής.

41. Συναφώς, η έννοια της «εναρμονισμένης πρακτικής» περιλαμβάνει δύο στοιχεία – ένα υποκειμενικό και ένα αντικειμενικό, μεταξύ των οποίων πρέπει να υπάρχει αιτιώδης συνάφεια. Το υποκειμενικό στοιχείο συνίσταται στην εκδήλωση της βούλησης των εμπλεκόμενων επιχειρήσεων προς εναρμόνιση και προϋποθέτει τη διαπίστωση αμοιβαίων επαφών μεταξύ των εμπλεκόμενων επιχειρήσεων. Σύμφωνα με τη νομολογία, η έννοια της επαφής καταλαμβάνει *«κάθε άμεση ή έμμεση επαφή μεταξύ των επιχειρηματιών, που έχει ως σκοπό ή αποτέλεσμα να επηρεάσει τη συμπεριφορά στην αγορά ενός τωρινού ή δυνητικού ανταγωνιστή είτε να αποκαλύψει σ' έναν τέτοιο ανταγωνιστή τη συμπεριφορά που ένας επιχειρηματίας έχει αποφασίσει ή αντιμετωπίζει να τηρήσει ο ίδιος στην αγορά»*⁶⁷. Συνεπώς, η έννοια της επαφής ερμηνεύεται με ευρύ τρόπο. Ως προς το αντικειμενικό στοιχείο, η έννοια της εναρμονισμένης πρακτικής προϋποθέτει μεν συμπεριφορά των μετεχουσών επιχειρήσεων στην αγορά, δεν συνεπάγεται όμως κατ' ανάγκη ότι η εν λόγω συμπεριφορά θα πρέπει και να επιφέρει, συγκεκριμένα, το περιοριστικό του ανταγωνισμού αποτέλεσμα⁶⁸. Κατά πάγια ενωσιακή νομολογία, τεκμαίρεται ότι οι επιχειρήσεις που ήρθαν σε επαφή μεταξύ τους με την έννοια που αναλύεται ανωτέρω, οι οποίες εξακολουθούν να δραστηριοποιούνται στην αγορά, δεν μπορεί παρά να λαμβάνουν υπόψη τις πληροφορίες που έχουν ανταλλάξει με τους ανταγωνιστές τους ή έλαβαν από τους ανταγωνιστές τους, όταν καθορίζουν τη συμπεριφορά τους στην αγορά. Ήτοι για τις επιχειρήσεις που ήρθαν σε επαφή μεταξύ τους, με την έννοια που αναλύεται ανωτέρω, και εξακολουθούν να

⁶⁵ Βλ. ενδεικτικά ΣτΕ 2780/2012, σκ. 5 (όπου και παραπομπές σε πάγια ενωσιακή νομολογία).

⁶⁶ Βλ. ενδεικτικά ΔΕΚ C-40 επ./73, *Suiker Unie* κατά Επιτροπής, Συλλ. 1975, σελ. 507, σκ. 173-174, ΔΕΚ C-48/69 *ICI* κατά Επιτροπής, Συλλ. 1972-1973, σελ. 99, σκ.64, ΔΕΚ C-199/92 P, *Huls* κατά Ευρωπαϊκής Επιτροπής Συλλ. 1999, I-4336, σκ. 162-168 και 178, ΔΕΚ C-105/94 P, Συλλ. 1997, I-3001, σκ. 126, 135-136, 143, καθώς και αποφάσεις ΠΕΚ T-1/89 *Rhône-Poulenc SA* κατά Επιτροπής, Συλλ. 1991, II-1034, σκ. 101-103, 113-115 και 121-123, ΠΕΚ T-9/99 *HFB Holding* κατά Επιτροπής, Συλλ. 2000, I-8224, σκ. 211-213, ΠΕΚ T-25/95 *Cimenteries CBR* κατά Επιτροπής, Συλλ. 1996, I-3786, σκ. 18-22 (περίληψης) και σκ. 1849, 1852, 1855, 1865, 3150, Βλ. επίσης ενδεικτικά ΔΕφαΘ 1617/2009, σκ. 6.

⁶⁷ Βλ. ενδεικτικά ΔΕΚ C-40/73, *Suiker Unie* κατά Επιτροπής, Συλλ. 1975, σελ. 507, σκ. 174, ΔΕΚ C-199/92 P, *Huls* κατά Ευρωπαϊκής Επιτροπής, Συλλ. 1999, I-4287, σκ. 160.

⁶⁸ Βλ. ΣτΕ 2780/2012, σκ. 4-6 καθώς και ενδεικτικά ΔΕΚ C-199/92 P, *Huls* κατά Ευρωπαϊκής Επιτροπής, Συλλ. 1999, I-4287, σκ. 158-167, ΔΕΚ C-49/92 P, *Επιτροπή κατά Anic Partecipazioni SpA*, Συλλ. 1999, σελ I-4125, σκ.121-124.

Προσωρινή έκδοση – Το τελικό κείμενο της απόφασης δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως σύμφωνα με το άρθρο 27(1) του Ν. 3959/2011

δραστηριοποιούνται στην αγορά τεκμαίρεται ότι υφίσταται η απαιτούμενη κατά τον νόμο αιτιώδης συνάφεια μεταξύ εκδήλωσης βούλησης (υποκειμενικό στοιχείο) και συμπεριφοράς (αντικειμενικό στοιχείο) και άρα τεκμαίρεται ότι υφίσταται «εναρμονισμένη πρακτική» μεταξύ τους⁶⁹. Στον βαθμό που η μετέχουσα στη συνεννόηση επιχείρηση συνεχίζει να δραστηριοποιείται στην οικεία αγορά, το σχετικό τεκμήριο εφαρμόζεται έστω και αν η συνεννόηση προκύπτει από μία και μόνο επαφή των ενδιαφερόμενων επιχειρήσεων – ενισχύεται δε οσάκις οι επαφές λαμβάνουν χώρα σε τακτά διαστήματα επί μακρά χρονική περίοδο⁷⁰.

42. Τέλος, μια σύμπραξη μπορεί να συνιστά ταυτόχρονα συμφωνία και εναρμονισμένη πρακτική κατά την έννοια των σχετικών διατάξεων του νόμου και ο εν λόγω χαρακτηρισμός δεν είναι κρίσιμος για τη στοιχειοθέτηση τυχόν παράβασης⁷¹.

VI.1.3 Παρεμπόδιση, περιορισμός ή νόθευση του ανταγωνισμού

VI.1.3.1 Αντικείμενο της συμφωνίας ή/και εναρμονισμένης πρακτικής

43. Το άρθρο 1 παράγραφος 1 του Ν. 3959/2011 μνημονεύει ρητά, ως περιοριστικές του ανταγωνισμού, συμφωνίες ή εναρμονισμένες πρακτικές, οι οποίες κατανέμουν τις αγορές ή τις πηγές εφοδιασμού ή καθορίζουν τις τιμές αγοράς ή πώλησης ή άλλων όρων συναλλαγής.
44. Προκειμένου να εμπίπτει μια συμφωνία στην απαγόρευση των άρθρων 1 παρ. 1 ν. 3959/2011 και 101 παρ. 1 ΣΛΕΕ πρέπει να έχει ως αντικείμενο ή ως αποτέλεσμα την παρεμπόδιση, τον περιορισμό ή τη νόθευση του ανταγωνισμού εντός της οικείας αγοράς. Όπως προκύπτει από τη νομολογία του ΔΕΕ, η έννοια του «περιορισμού ως εκ του αντικειμένου» εφαρμόζεται περιοριστικά μόνο σε ορισμένες συμπαιγνιακές πρακτικές μεταξύ επιχειρήσεων οι οποίες είναι, αφ' εαυτών και λαμβανομένων υπόψη του περιεχομένου των όρων τους, των σκοπών τους καθώς και του οικονομικού και νομικού πλαισίου εντός του οποίου εντάσσονται, αρκούντως επιβλαβείς για τον ανταγωνισμό ώστε να μπορεί να θεωρηθεί ότι παρέλκει η εξέταση των αποτελεσμάτων τους, δεδομένου ότι παραβιάζουν, ως εκ της φύσεώς τους, την ομαλή λειτουργία του ανταγωνισμού⁷². Στις οριζόντιες συμφωνίες / εναρμονισμένες πρακτικές που έχουν ως αντικείμενο τον

⁶⁹ Βλ. ενδεικτικά ΔΕΚ C-8/08, *T-Mobile Netherlands κ.λπ.*, Συλλ. 2009, σελ. I-4529, σκ. 51-53, με περαιτέρω παραπομπές και ΔΕΚ C-199/92 P, *Huls κατά Ευρωπαϊκής Επιτροπής*, Συλλ. 1999, I-4287, σκ. 161-162.

⁷⁰ Βλ. ενδεικτικά ΔΕΚ C-8/08, *ό.π.*, σκ. 58- 62.

⁷¹ Βλ. ενδεικτικά ΔΕΚ C-49/92, σκ. 112-114, 131, ΔΕΚ C-8/08, *ό.π.*, σκ. 29 επ., καθώς και ΠΕΚ T-5-6/00 *Nederlandse Federatieve Vereniging voor de Groothandel op Elektrotechnisch Gebied κατά Επιτροπής*, Συλλ. 2003, II-5768, και ΠΕΚ T-7/89, *ό.π.*, παρ. 264. Βλ. επίσης ΔΕφΑθ 1617/2009, σκ. 6.

⁷² Βλ. ενδεικτικά ΔΕΕ C-307/18, *Generics (UK) Ltd and others v. Competition and Markets Authority*, σκ. 67 και 68, ΔΕΕ C-228/18 - *Budapest Bank and Others*, σκ. 35 – 37, καθώς και τη σχετική νομολογία στην οποία παραπέμπουν.

Προσωρινή έκδοση – Το τελικό κείμενο της απόφασης δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως σύμφωνα με το άρθρο 27(1) του Ν. 3959/2011

περιορισμό του ανταγωνισμού συμπεριλαμβάνονται, σαφώς, και οι σχετικές με την κατανομή αγορών και τον καθορισμό των τιμών⁷³.

45. Στην περίπτωση σύμπραξης που συνιστά «εξ αντικειμένου» περιορισμό του ανταγωνισμού», το ερώτημα αν και κατά πόσο το αρνητικό για τον ανταγωνισμό αποτέλεσμα παράγεται όντως, μπορεί να έχει σημασία μόνο για τον υπολογισμό του ύψους των προστίμων⁷⁴. Συναφώς, δεν απαιτείται η περαιτέρω έρευνα και απόδειξη κινδύνου βλάβης των καταναλωτών ή επέλευσης άλλων, συγκεκριμένων αποτελεσμάτων, εν δυνάμει βλαπτικών για τον ανταγωνισμό. Έτσι, η διαπίστωση ότι η σύμπραξη έχει αντικείμενο περιοριστικό του ανταγωνισμού δεν μπορεί να ανατραπεί ούτε από ενδείξεις ότι δεν είχε αποτέλεσμα εντός της αγοράς, ή ότι δεν είχε άμεση επίδραση επί των τιμών, ούτε από τη διαπίστωση ότι οι ενδιαφερόμενοι εξασφάλισαν ταυτόχρονα, δια της πρακτικής αυτής, ορισμένα πλεονεκτήματα ως προς τον ανταγωνισμό⁷⁵.
46. Επιπλέον, κατά τη σχετική αξιολόγηση του αντικειμένου της σύμπραξης, δεν απαιτείται αντι-ανταγωνιστική πρόθεση, αλλά αρκεί το αντικειμενικά ενδεχόμενο αντι-ανταγωνιστικό αποτέλεσμα. Εφόσον το αντι-ανταγωνιστικό αποτέλεσμα είναι αντικειμενικά ενδεχόμενο, η σύμπραξη είναι απαγορευμένη, έστω και αν οι συμπράττοντες δεν αποσκοπούν στο αποτέλεσμα αυτό⁷⁶.
47. Η επίκληση αμυντικών επιχειρημάτων, όπως η τυχόν απόκλιση από τα συμφωνηθέντα, το δυσχερές οικονομικό περιβάλλον⁷⁷ ή ακόμη και η άγνοια ότι πτυχές της συμφωνίας ή εναρμονισμένης πρακτικής μπορούσαν να θεωρηθούν παράνομες⁷⁸, δεν απαλλάσσουν τους αυτουργούς της παράβασης από τη διάπραξή της. Ούτε, επίσης, απαλλάσσει από την ευθύνη τις συμπράττουσες εταιρίες η τυχόν πεποίθησή τους ότι ενεργούσαν σύμφωνα με

⁷³ Βλ. ενδεικτικά Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής - Κατευθυντήριες γραμμές για την εφαρμογή του άρθρου [101] παράγραφος 3 [ΣΛΕΕ], παρ. 21 και 23. Για τον καθορισμό τιμών βλ. ενδεικτικά και ΠΕΚ T-374/94, T-375/94, T-384/94 και T-388/94 *European Night Services* κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλ. 1998, II-3146, σκ. 136. Για την κατανομή αγοράς/ πελατείας βλ. Βλ. ΔΕΚ 40/73, ό.π., ΔΕΚ 41/69 *ACF Chemiefarma NV* κατά Επιτροπής, Συλλ. 1970, σελ. 661. Βλ. επίσης ενδεικτικά αποφάσεις ΔΕΚ C-411/04P *Mannesmannrohren-Werke* κατά Επιτροπής, ΔΕΚ C-407/04P *Dalmine* κατά Επιτροπής, ΠΕΚ T-48/00 *Corus UK* κατά Επιτροπής, ΠΕΚ T-50/00 *Dalmine* κατά Επιτροπής, ΠΕΚ T-33/02 *Brittania Alloys & Chemicals* κατά Επιτροπής, ΠΕΚ T-64/02 *Heubach* κατά Επιτροπής, καθώς και απόφαση ΕΕ COMP/37.533 *Χλωριούχος Χολίνη* (επιβεβαιώθηκε ως προς το αντικείμενο της παράβασης σε ΠΕΚ 101/05, 111/05 *BASF, UCB* κατά Επιτροπής).

⁷⁴ Βλ. ΕΑ 370/VI/2007, σκ. 4.2-σελ. 38-39, ΕΑ 512/2010, σκ. 159, ΕΑ 580/2013, σκ. 107, ΕΑ 663/2018, σκ. 491, ΕΑ 676/2018, σκ. 288. Βλ. επίσης αποφάσεις ΣτΕ 1677/2014, σκ.4, ΣτΕ2342/2018, σκ. 14 και 16, και ΔΕφαθ.1611/2020, σκ. 6.

⁷⁵ Βλ. απόφαση ΣτΕ 2780/2012, σκ. 4 (όπου και παραπομπές σε ενωσιακή νομολογία).

⁷⁶ Βλ. ενδεικτικά ΔΕφαθ 559/2010, σκ. 17, ΔΕφαθ 2891/2009, σκ. 18, και ΔΕφαθ 1682/2009, σκ. 27, όπου και εκτενείς παραπομπές σε σχετική ενωσιακή νομολογία. Βλ. επίσης ΔΕΚ C-29/83 & 30/83, *Compagnie Royale Asturienne des Mines SA and Rheinzing GMBH* κατά Επιτροπής, Συλλ. 1984, σελ. 1680.

⁷⁷ Βλ. ενδεικτικά ΔΕφαθ 3529/2013, σκ. 13, ΔΕφαθ 548/2012, σκ. 16, καθώς και ΔΕΚ C-238/99 P, *Limburgse Vinyl Maatschappij and Others* κατά Επιτροπής, Συλλ. 2002, I-8375, σκ. 487, ΠΕΚ T-217/03, ό.π., σκ. 90. Βλ. επίσης Απόφαση της Επιτροπής 2003/600/ΕΚ, *Γαλλικό βόειο κρέας*, Υπόθεση COMP/C.38.279/F3, σκ. 130.

⁷⁸ Βλ. ενδεικτικά C-246/86, ό.π., σκ. 40.

Προσωρινή έκδοση – Το τελικό κείμενο της απόφασης δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως σύμφωνα με το άρθρο 27(1) του Ν. 3959/2011

τον νόμο⁷⁹. Εξάλλου ο παραβατικός χαρακτήρας μιας σύμπραξης δεν αναιρείται επειδή επιδιώκεται με αυτήν και κάποιος νόμιμος σκοπός. Με άλλα λόγια, μια σύμπραξη δύναται να συνιστά εξ αντικειμένου περιορισμό του ανταγωνισμού, ακόμη και στην περίπτωση που εξυπηρετεί και άλλους (θεμιτούς ή/και νόμιμους) σκοπούς⁸⁰. Συναφώς, εφόσον διαπιστώνεται το περιοριστικό αντικείμενο των εν λόγω συμβάσεων, δεν είναι απαραίτητο να εξεταστεί το τυχόν επιχειρηματικό συμφέρον των συμβαλλόμενων. Είναι, δηλαδή, αδιάφορο το ζήτημα αν η συμμετοχή κάποιας επιχείρησης στην εν λόγω σύμπραξη, για την οποία υπάρχουν έγγραφες αποδείξεις, υπαγορεύθηκε από συγκεκριμένους εμπορικούς λόγους ή ήταν κατ' εκτίμηση οικονομικά λογική ή πρόσφορη⁸¹.

VI.1.3.2 Καθορισμός τιμών

48. Κατά πάγια νομολογία, ο άμεσος ή έμμεσος καθορισμός τιμών συνιστά πρόδηλο περιορισμό του ανταγωνισμού και την κυριότερη περίπτωση εξ αντικειμένου νόθευσης του ανταγωνισμού⁸².
49. Αντικείμενο του εν λόγω περιορισμού μπορεί να είναι ο καθορισμός συγκεκριμένων τιμών, κλίμακας τιμών, τιμών στόχων, τιμών πλαισίων, ενδεικτικών τιμών καθώς και ο καθορισμός παραμέτρων της τιμής, όπως ο καθορισμός συγκεκριμένων εκπτώσεων, περιθωρίων κέρδους και προμηθειών⁸³. Επομένως, ο όρος «τιμές» λαμβάνεται υπό ευρεία έννοια περικλείοντας και τις εκπτώσεις, περιθώρια κέρδους ακόμα και συστάσεις τιμών. Επιπλέον, υπάρχουν πολλοί τρόποι καθορισμού τιμής, μέσω π.χ. του καθορισμού κατώτατης τιμής ή ποσοστού αύξησης μιας τιμής. Οι συμφωνίες περί καθορισμού κατώτατης τιμής, σε κάθε περίπτωση, αποτελούν απαγορευμένο καθορισμό τιμών⁸⁴.

VI.1.3.3 Κατανομή αγορών

50. Κατά πάγια νομολογία, οι συμφωνίες περί κατανομής αγορών ενέχουν σοβαρό περιορισμό του ανταγωνισμού και επιφέρουν τη στεγανοποίηση των αγορών⁸⁵. Αντικείμενο των εν λόγω συμφωνιών μπορεί να είναι π.χ. η μη δραστηριοποίηση του ενός ανταγωνιστή στην

⁷⁹ Βλ. ενδεικτικά ΔΕφαΘ 1001/2006, σκ. 20.

⁸⁰ Βλ. ΣτΕ 2775/2014, σκ. 9 και ΣτΕ 2007/2013 σκ. 17, με εκτενείς παραπομπές σε πάγια ενωσιακή νομολογία καθώς και ενδεικτικά ΔΕΚ C-209/07, Beef Industry Development and Barry Brothers, Συλλ. 2008, σελ. I-8637, σκ. 21, ΔΕΚ C-551/03P, General Motors κατά Επιτροπής, Συλλ. 2006, σελ. I-3173, σκ. 64, ΠΕΚ T-49/02, Brasserie Nationale κατά Επιτροπής, Συλλ. 2005 σελ. II-3033, σκ. 85 και ΔΕΚ C-96/82, ό.π., σκ. 25.

⁸¹ Βλ. ενδεικτικά ΔΕΚ C-403/04P και C-405/04P Sumitomo Metal Industries Ltd και Nippon Steel Corp. κατά Επιτροπής, Συλλ. 2007, I-729, σκ. 46 ΔΕΚ C-204/00 P, ό.π., σκ. 335.

⁸² Βλ. ενδεικτικά ΠΕΚ T-374/94, *European Night Services κ.λπ. κατά της Επιτροπής*, Συλλ. 1998, σελ. II- 3141, σκ. 136 και ΓενΔΕΕ T-208/08, ό.π., σκ. 73.

⁸³ Βλ. Δ. Τζουγανάτος, *Δίκαιο του Ελεύθερου Ανταγωνισμού*, 2^η Έκδοση, Νομική Βιβλιοθήκη, 2020, Α. Μικρουλέα §8 Ο περιορισμός του ανταγωνισμού, σελ. 312 (1^{ος} τόμος) και τη σχετική νομολογία στην οποία παραπέμπει.

⁸⁴ Ο.π. σελ. 314 και τη σχετική βιβλιογραφία στην οποία παραπέμπει.

⁸⁵ Βλ. ενδεικτικά ΠΕΚ T- 241/01 Scandinavian airline Systems κατά Επιτροπής, Συλλ. 2005, II-2917, σκ. 85.

Προσωρινή έκδοση – Το τελικό κείμενο της απόφασης δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως σύμφωνα με το άρθρο 27(1) του Ν. 3959/2011

εδαφική περιοχή του άλλου ή η κατανομή πελάτων μεταξύ των ανταγωνιστών⁸⁶. Οι συμφωνίες αυτές έχουν σαν σκοπό και αποτέλεσμα τη νόθευση της συνήθους ανταγωνιστικής διαδικασίας⁸⁷.

VI.2 ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΝΝΟΙΑΣ ΤΗΣ ΕΝΙΑΙΑΣ ΚΑΙ ΔΙΑΡΚΟΥΣ ΠΑΡΑΒΑΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΩΝ ΑΠΑΓΟΡΕΥΜΕΝΩΝ ΣΥΜΠΡΑΞΕΩΝ

51. Κατά πάγια νομολογία, παραβίαση της απαγορευτικής διάταξης του άρθρου 1 του Ν. 3959/2011 δεν στοιχειοθετείται μόνο από μεμονωμένη ενέργεια, αλλά και από μία αλληλουχία διαδοχικών πράξεων ή ακόμη και από μια συνεχή, αδιάλειπτη συμπεριφορά, οπότε μπορεί να θεωρηθεί ότι τα επιμέρους στοιχεία τους συνθέτουν μία ενιαία παράβαση⁸⁸. Η έννοια της «ενιαίας και διαρκούς παραβάσεως», όπως αυτή αναγνωρίζεται στη νομολογία του Δικαστηρίου, προϋποθέτει την ύπαρξη ενός «συνολικού σχεδίου», στο οποίο εντάσσονται διάφορες πράξεις, λόγω του ότι επιδιώκουν τον ίδιο σκοπό, ήτοι τη νόθευση του ανταγωνισμού, ανεξαρτήτως του ότι ένα ή περισσότερα στοιχεία αυτής της σειράς ενεργειών ή η διαρκής αυτή συμπεριφορά θα μπορούσαν να συνιστούν και αφ' εαυτών παράβαση των εν λόγω άρθρων⁸⁹.
52. Όσον αφορά στη διαπίστωση ότι τελέσθηκε μια ενιαία παράβαση, αρκεί να αποδειχθεί ότι οι επίμαχες συμφωνίες/ εναρμονισμένες πρακτικές – μολονότι ενδέχεται να αφορούν ακόμη και σε διαφορετικά προϊόντα, υπηρεσίες ή εδάφη - εντάσσονται σε ένα συνολικό σχέδιο, το οποίο οι οικείες επιχειρήσεις έθεσαν εν γνώσει τους σε εφαρμογή, προκειμένου να επιτύχουν έναν κοινό, αντίθετο προς τον ανταγωνισμό σκοπό⁹⁰.

⁸⁶ Βλ. Δ. Τζουγανάτος, *Δίκαιο του Ελεύθερου Ανταγωνισμού*, 2^η Έκδοση, Νομική Βιβλιοθήκη, 2020, Α. Μικρουλέα §8 Ο περιορισμός του ανταγωνισμού, σελ. 347 - 353 (1^{ος} τόμος) και τη σχετική νομολογία στην οποία παραπέμπει.

⁸⁷ Βλ. Απόφαση Ευρ. Επιτροπής ΑΤ.39610 - Power Cables, παρ. 524 και επ., Απόφαση Ευρ. Επιτροπής COMP/37.533 Choline Chloride, παρ. 136-144 (επιβεβαιώθηκε ως προς το αντικείμενο της παράβασης σε ΠΕΚ 101/05, 111/05 BASF, UCB κατά Επιτροπής).

⁸⁸ Βλ. ΓενΔΕΕ Τ- 410/09 Almamet GmbH Handel mit Spanen und Pulvern aus Metall κατά Επιτροπής, σκ. 152 και νομολογία στην οποία παραπέμπει.

⁸⁹ Βλ. ΔΕΕ C-702/19 P, Silver Plastics GmbH & Co. KG, σκ. 81, Villeroy & Boch κατά Επιτροπής, C-644/13 P, σκέψη 47 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία, ΔΕΕ C- 49/92 P, Επιτροπή κατά Anic Partecipazioni SpA, Συλλ. 1999, σελ. I-4125, σκ. 81.

⁹⁰ Βλ., σχετικώς, απόφαση ΔΕΕ C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P και C-219/00 P, Aalborg Portland κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλ. 2004, σελ. I -123, σκ. 258 και 260, καθώς και αποφάσεις C-105/04 P Nederlandse Federatieve Vereniging voor de Groothandel op Elektrotechnisch Gebied κατά Επιτροπής, Συλλ. 2006, σελ. 8725 σκ. 110 και C- 441/11 Επιτροπή κατά Verhuizingen Coppens NV, σκ. 41. Βλ. επίσης ΓενΔΕΕ Τ-204/08 και Τ-212/08, Team Relocations NV κατά Επιτροπής, Συλλ. 2011, σελ. II-3569, σκ. 36, η οποία επικυρώθηκε με την απόφαση ΔΕΕ C-444/11P, Team Relocations κ.α. κατά Επιτροπής, σκ. 49 επ., ΓενΔΕΕ Τ-147/09 και 148 /09, Trelleborg Industrie SAS κ.α. κατά Επιτροπής, σκ. 58. Βλ. σχετικά και ΓενΔΕΕ Τ-101/05 και Τ-111/05 BASF AG και UCB SA κατά Επιτροπής, σκ. 180.

Προσωρινή έκδοση – Το τελικό κείμενο της απόφασης δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως σύμφωνα με το άρθρο 27(1) του Ν. 3959/2011

53. Συναφώς έχουν ληφθεί υπόψη πολλά κριτήρια όπως, μεταξύ άλλων, η ταύτιση αντικειμένου⁹¹, προϊόντων και υπηρεσιών στις οποίες αφορούν οι επίμαχες πρακτικές⁹², η σύμπτωση των συμμετεχουσών επιχειρήσεων και των φυσικών προσώπων που τις εκπροσωπούν⁹³, η μεταχείριση των ίδιων μεθόδων για την εφαρμογή τους⁹⁴ και η ταύτιση του γεωγραφικού πεδίου εφαρμογής των επίμαχων πρακτικών⁹⁵. Τυχόν μεταβολή στις πρακτικές τέλεσης της παράβασης, μεταβλητότητα στην ένταση και στα χαρακτηριστικά τους ή μεταβολή στον αριθμό και την ταυτότητα των συμμετεχουσών επιχειρήσεων, δεν σηματοδοτεί την άρση του ενιαίου χαρακτήρα της παράβασης⁹⁶. Τα στοιχεία και οι περιστάσεις που κρίνονται συναφή πρέπει να εξετάζονται στο σύνολό τους για την εξαγωγή συμπεράσματος⁹⁷.
54. Εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις για τη στοιχειοθέτηση ενιαίας και διαρκούς παραβάσεως, επιτρέπεται η επιβολή από την αρχή ανταγωνισμού προστίμου για το σύνολο της ληφθείσας υπόψη παραβατικής περιόδου και καθορισμού της ημερομηνίας ενάρξεως της προθεσμίας παραγραφής κατά την ημερομηνία από την οποία έπαυσε η διαρκής παράβαση⁹⁸. Εν προκειμένω, όπως θα αναλυθεί κατωτέρω, συντρέχουν οι προεκτεθείσες προϋποθέσεις (ιδίως ταύτιση αντικειμένου, προϊόντων, συμμετεχόντων μερών, γεωγραφικής περιοχής και εφαρμοζόμενων μεθόδων) για το χαρακτηρισμό των εξεταζόμενων πρακτικών ως μίας ενιαίας και διαρκούς παράβασης.

VII. ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ ΚΑΙ ΝΟΜΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

55. Η παράθεση των γεγονότων που ακολουθεί θεμελιώνεται στο σύνολο των στοιχείων του φακέλου της υπό εξέταση υπόθεσης και λαμβάνει υπόψη της την ανεπιφύλακτη και ρητή

⁹¹ Βλ. συναφώς, ΔΕΕ, C-113/04 P, Technische Unie κατά Επιτροπής, Συλλ. 2006, σελ. I-8831, σκ. 170 και 171, και ΓενΔΕΕ, T-43/02, Jungbunzlauer κατά Επιτροπής, Συλλογή 2006, σ. II-3435, σκέψη 312.

⁹² Βλ., συναφώς, ΓενΔΕΕ T-71/03, T-74/03, T-87/03 και T-91/03, Tokai Carbon κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλ. 2005, σελ. II-10, σκέψεις 118, 119 και 124, και T-43/02, Jungbunzlauer κατά Επιτροπής, ο.π., σκ. 312. Για διαφορετικά προϊόντα, βλ. Απόφαση Ευρ. Επιτροπής COMP /F/ 38620- Υπεροξειδίου του υδρογόνου και υπερβορικό άλας, παρ. 98, ΓενΔΕΕ T- 410/09 Almamet GmbH Handel mit Spanen und Pulvern aus Metall κατά Επιτροπής, σκ. 170-175, T-15/02 BASF κατά Επιτροπής, Συλλ. 2006, σελ. II-497, σκ.76-77.

⁹³ Βλ. ΓενΔΕΕ, T-43/02, Jungbunzlauer κατά Επιτροπής, Συλλογή 2006, σ. II-3435, σκέψη 312. Για διαφοροποιήσεις στον αριθμό ή στην ταυτότητα των συμμετεχουσών επιχειρήσεων βλ. Απόφαση Ευρ. Επιτροπής COMP/IV/35.691 – Καρτέλ προμονωμένων σωλήνων, παρ. 134, και C- 189, Dansk Rørintudri κατά Επιτροπής, Συλλ. 2005, σελ. I-5425, σκ. 145.

⁹⁴ Βλ. ΓενΔΕΕ T-147/09 και 148/09, Trelleborg Industrie SAS κ.α. κατά Επιτροπής, σκ. 60 και νομολογία στην οποία παραπέμπει. βλ. χαρακτηριστικά ΓενΔΕΕ T-385/06 Aalberts κατά Επιτροπής Συλλ. 2011, σελ. II-1233, σκ.83-106.

⁹⁵ ΓενΔΕΕ T-147/09 και 148 /09, Trelleborg Industrie SAS κ.α. κατά Επιτροπής, σκ. 60. Για διακριτές τοπικές αγορές βλ. ΓενΔΕΕ T-25/95 κλπ Cimenteries CBR κατά Επιτροπής, σκ. 4122.

⁹⁶ Βλ. χαρακτηριστικά ΓενΔΕΕ T-385/06 Aalberts κατά Επιτροπής Συλλ. 2011, σελ. II-1233, σκ.83-106, που έγινε δεκτή στο σημείο αυτό από το ΔΕΕ C-287/11 P, Επιτροπή κατά Aalberts κ.α.

⁹⁷ ΓενΔΕΕ T-259/02 κ.λπ. Raiffeissen Zentralbank Osterreich κ.α. κατά Επιτροπής, Συλλ. 2006, σελ. II-5169, σελ. 121.

⁹⁸ ΓενΔΕΕ T-147/09 και 148 /09, Trelleborg Industrie SAS κ.α. κατά Επιτροπής, σκ. 62. Βλ. επίσης τις Προτάσεις του Γεν. Εισαγγελέα Κοσμά στην υπόθεση C- 49/92 P, Επιτροπή κατά Anic Partecipazioni SpA, σκ. 80.

Προσωρινή έκδοση – Το τελικό κείμενο της απόφασης δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως σύμφωνα με το άρθρο 27(1) του Ν. 3959/2011

παραδοχή από τα μέρη που υπέβαλαν Προτάσεις Διευθέτησης Διαφοράς των πραγματικών περιστατικών και του νομικού χαρακτηρισμού τους. Συγκεκριμένα, για τις τρεις Εταιρίες προέκυψαν κυρίως τα εξής:

VII.1 ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ

56. Κατά τον επιτόπιο έλεγχο στην κοινή έδρα των εταιριών ΛΕΥΚΙΜΜΗ ΛΑΪΝΣ και ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ IV βρέθηκε διαφημιστικό φυλλάδιο⁹⁹ από το οποίο προκύπτει ότι, αρχικά, οι εταιρίες ΛΕΥΚΙΜΜΗ ΛΑΪΝΣ και ΣΑΡΡΗΣ λειτουργούσαν κοινή ιστοσελίδα, την www.lefkimmilines.gr, και διαφήμιζαν τα ημερήσια δρομολόγια της πορθμειακής σύνδεσης Λευκίμμη-Ηγουμενίτσα με τα Ε/Γ-Ο/Γ ΑΓΙΑ ΤΡΙΑΔΑ (ιδιοκτησίας της εταιρείας ΛΕΥΚΙΜΜΗ ΛΑΙΝΣ) και ΛΕΥΚΙΜΜΗ (ιδιοκτησίας της εταιρείας ΣΑΡΡΗΣ) και τις κοινές τιμές των εισιτηρίων για επιβάτες και αυτοκίνητα για το χρονικό διάστημα από **01.11.2017** έως 28.02.2018¹⁰⁰. Στην ιστοσελίδα www.lefkimmilines.gr, την οποία λειτουργούσαν από κοινού αρχικά οι δύο εταιρίες ΛΕΥΚΙΜΜΗ ΛΑΪΝΣ και ΣΑΡΡΗΣ και εν συνεχεία και η εταιρεία ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ IV, μέχρι και τις **02.02.2022**¹⁰¹, αναφερόταν ότι *«Η Lefkimmilines είναι μια συνέργεια που αποτελείται από τρεις ναυτικές εταιρίες¹⁰² με μεγάλη εμπειρία και τεχνογνωσία στη διοίκηση επιχειρήσεων παροχής υψηλού επιπέδου»*. Μέσω του ιστότοπου, οι Εταιρίες γνωστοποιούσαν από κοινού τα δρομολόγια της εν λόγω πορθμειακής σύνδεσης και πωλούσαν ηλεκτρονικά και σε κοινή τιμή εισιτήρια για επιβάτες και ΙΧ οχήματα¹⁰³.
57. Τον Ιούλιο του 2018 και συγκεκριμένα στις 26.07.2018 η εταιρεία ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ IV δραστηριοποιήθηκε στην εν λόγω σύνδεση με το Ε/Γ-Ο/Γ ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ¹⁰⁴, οπότε και απέστειλε στα Κεντρικά Λιμεναρχεία Κέρκυρας και Ηγουμενίτσας, στον Λιμενικό Σταθμό Λευκίμμης και στη Διεύθυνση Θαλασσίων Συγκοινωνιών, πίνακα με τις τιμές, τις εκπτώσεις και τις τελικές τιμές που ίσχυαν για την εταιρεία στην πορθμειακή σύνδεση Λευκίμμη-Ηγουμενίτσα κατά την περίοδο 26.07.2018 έως 04.08.2018, ο οποίος ήταν ίδιος με τον διορθωτικό πίνακα τιμών, εκπτώσεων και τελικών τιμών, τον οποίο απέστειλε η ΛΕΥΚΙΜΜΗ ΛΑΪΝΣ στους ως άνω φορείς για την ίδια χρονική περίοδο της εν λόγω πορθμειακής σύνδεσης, εντασσόμενη κατ' αυτόν τον τρόπο στη σύμπραξη¹⁰⁵. Ομοίως συνέβη και με την αποστολή από τις εταιρίες

⁹⁹ Βλ. στοιχείο με α/α ΣΚ 12.

¹⁰⁰ Οι οποίες ανέρχονταν για εκείνη την περίοδο σε 5€ για τον επιβάτη και σε 5€ για το αυτοκίνητο.

¹⁰¹ Η εν λόγω ημερομηνία είναι η τελευταία ημερομηνία από την οποία προκύπτει ότι οι Εταιρίες καθόριζαν κοινές τιμές εισιτηρίων. Επιπλέον και από τις 27.05.2022 επιβεβαιώνεται ότι η εν λόγω ιστοσελίδα είχε πλέον ήδη τροποποιηθεί (βλ. σχετικά <https://lefkimmilines.gr/el/arkiki/>) (όπως αναφέρεται και στην επόμενη παρ. η Εταιρεία ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ IV δραστηριοποιήθηκε στην εν λόγω πορθμειακή σύνδεση από 26.07.2018, οπότε και έγινε μέλος της υπό εξέταση σύμπραξης (βλ. κατωτέρω και σχετικά με ένταξη της ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ IV στην υπό εξέταση σύμπραξη), και συνεχίζεται να λειτουργεί ούσα τροποποιημένη και κατά την ημερομηνία της παρούσας Απόφασης.

¹⁰² Η υπογράμμιση του γράφοντος.

¹⁰³ Οι οποίες ανέρχονταν σε 5€ για τον επιβάτη και σε 20€ για το αυτοκίνητο.

¹⁰⁴ Βλ. την υπ' αριθ. πρωτ. 1699/21.02.2022 επιστολή παροχής στοιχείων της ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ IV.

¹⁰⁵ Βλ. τις υπ' αριθ. πρωτ. 1699/21.02.2022 και 1851/24.02.2022 επιστολές παροχής στοιχείων της ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ IV και της ΛΕΥΚΙΜΜΗ ΛΑΪΝΣ αντίστοιχα και τα συνημμένα σε αυτές σχετικά υπ' αριθ. 15 και υπ' αριθ. 6, αντίστοιχα.

Προσωρινή έκδοση – Το τελικό κείμενο της απόφασης δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως σύμφωνα με το άρθρο 27(1) του Ν. 3959/2011

ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ IV και ΛΕΥΚΙΜΜΗ ΛΑΪΝΣ ξεχωριστών μεν, ίδιων δε, πινάκων εμπορικών εκπτώσεων και τιμών προς τους ως άνω φορείς για την εν λόγω πορθμειακή σύνδεση και για την περίοδο από 05.08.2018 έως 28.02.2019, ενώ για τις περιόδους από 01.03.2019 έως 30.06.2019, από 21.06.2019 και από 01.07.2021 έως 31.12.2021 οι εν λόγω εταιρίες απέστειλαν στους φορείς με κοινή επιστολή τους κοινούς πίνακες εμπορικών εκπτώσεων και τιμών εισιτηρίων¹⁰⁶.

58. Περαιτέρω, από τα στοιχεία του φακέλου προκύπτει ότι η ΛΕΥΚΙΜΜΗ ΛΑΪΝΣ και η ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ IV απέστειλαν στις 01.02.2019 και στις 13.02.2019 στη ΣΑΡΡΗΣ, δια ηλεκτρονικής αλληλογραφίας, προς υπογραφή και αποστολή στο Λιμεναρχείο Ηγουμενίτσας, Λευκίμμης και στη Διεύθυνση Θαλασσίων Συγκοινωνιών, πίνακα με τις τιμές, τις εκπτώσεις και τις τελικές τιμές της ΣΑΡΡΗΣ στην εν λόγω πορθμειακή σύνδεση για την περίοδο από 01.01.2019 έως 30.06.2019 και από 11.02.2019 έως 30.06.2019 με τις αντίστοιχες σημειώσεις «Φτιάξε ένα ίδιο ή εκτόπισε αυτό σβήσε τις σφραγίδες και αποστολή στα λιμεναρχεία και στο ΔΘΣ σήμερα» και «Σφραγίδα υπογραφή και αποστολή εκεί που στείλαμε και το άλλο»¹⁰⁷.
59. Τέλος, από τα στοιχεία του φακέλου προκύπτει ότι οι Εταιρίες καθόριζαν από κοινού και τα δρομολόγια για την πορθμειακή σύνδεση Λευκίμμη-Ηγουμενίτσα. Κατά αντίστοιχο, με τον καθορισμό των τιμών, τρόπο, απεστάλη από τη ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ IV στις 25.09.2018, δια ηλεκτρονικής αλληλογραφίας, στη ΣΑΡΡΗΣ κοινός πίνακας δρομολογίων της υπό εξέτασης πορθμειακής σύνδεσης για τις περιόδους από 01.11.2018 έως 31.03.2019 και από 01.10.2019 έως 31.10.2019¹⁰⁸, ενώ στις 26.01.2019 απεστάλησαν από τη ΛΕΥΚΙΜΜΗ ΛΑΪΝΣ στη ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ IV και στη ΣΑΡΡΗΣ κοινοί πίνακες δρομολογίων για τις περιόδους α) από 01.11.2019 έως 31.03.2020 και 01.10.2020 έως 31.10.2020, β) από 01.04.2020 έως 19.07.2020 και από 01.09.2020 έως 31.10.2020 και γ) από 20.07.2020 έως 31.08.2020¹⁰⁹.
60. Ως εξ όλων των προαναφερομένων η ως άνω συμφωνία μεταξύ των Εταιριών περί καθορισμού τιμών και κατανομή δρομολογίων εφαρμόστηκε.

VII.2 ΝΟΜΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

61. Με βάση όσα προκύπτουν από τα ως άνω περιγραφόμενα στοιχεία, οι εταιρίες ΛΕΥΚΙΜΜΗ ΛΑΪΝΣ, ΣΑΡΡΗΣ και ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ IV προέβησαν σε ένα κοινό σχέδιο καθορισμού τιμών και αγορών, μέσω επιμέρους συνεννοήσεων και ενεργειών, εκφράζοντας τη βούλησή τους να συμπεριφερθούν από κοινού κατά ορισμένο τρόπο, συμμετέχοντας κατά τούτο σε οριζόντια αντιανταγωνιστική σύμπραξη κατά την έννοια του

¹⁰⁶ Βλ. τις υπ' αριθ. πρωτ. 1699/21.02.2022 και 1851/24.02.2022 επιστολές παροχής στοιχείων της ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ IV και της ΛΕΥΚΙΜΜΗ ΛΑΪΝΣ αντίστοιχα και τα συνημμένα σε αυτές σχετικά υπ' αριθ. 15 και υπ' αριθ. 6, αντίστοιχα.

¹⁰⁷ Μέσω του κ. Σπύρου Θεριανού, νόμιμου εκπροσώπου της ΛΕΥΚΙΜΜΗ ΛΑΪΝΣ και Αντιπροέδρου της ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ IV. Βλ. στοιχεία με α/α ΓΑ 1 και α/α ΓΑ 3.

¹⁰⁸ Βλ. στοιχείο α/α ΓΑ 8.

¹⁰⁹ Βλ. στοιχείο α/α ΓΑ 4.

Προσωρινή έκδοση – Το τελικό κείμενο της απόφασης δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως σύμφωνα με το άρθρο 27(1) του Ν. 3959/2011

- άρθρου 1 του Ν. 3959/2011. Ειδικότερα, οι Εταιρίες συμμετείχαν σε συμφωνία/εναρμονισμένη πρακτική καθορισμού τιμών και κατανομής αγορών, καθορίζοντας το πλαίσιο της κοινής τους δράσης σε σχέση με την εμπορική-εκπρωτική πολιτική και τα δρομολόγια τα οποία θα εκτελούσαν στην πορθμειακή σύνδεση Λευκίμμη-Ηγουμενίτσα, στο πλαίσιο της οποίας μείωναν προληπτικά την αβεβαιότητα που συνεπάγεται η αυτοδύναμη επιχειρηματική και κατ' επέκταση η ανταγωνιστική συμπεριφορά. Στόχος της ως άνω συμφωνίας/εναρμονισμένης πρακτικής ήταν η τεχνητή διαμόρφωση των προσφερόμενων τιμών, εκπτώσεων και τελικών τιμών στην εν λόγω πορθμειακή σύνδεση, σε επίπεδα διαφορετικά, από αυτά στα οποία θα είχαν διαμορφωθεί υπό συνθήκες πραγματικού ανταγωνισμού καθώς και ο καθορισμός των δρομολογίων μεταξύ τους κατά τρόπο ο οποίος θα εξυπηρετούσε τη λειτουργία της σύμπραξης.
62. Τα επιμέρους στοιχεία της συμφωνίας και οι ενέργειες που περιγράφονται ανωτέρω, ανεξαρτήτως του εάν εφαρμόστηκαν (εν προκειμένω εφαρμόστηκαν), εμπίπτουν στην έννοια της «συμφωνίας/εναρμονισμένης πρακτικής» του άρθρου 1 του Ν. 3959/2011, καθώς στηρίζονται στη ρητή ή σιωπηρή σύμπτωση των βουλήσεων των Εταιριών, με στόχο τον περιορισμό της αυτονομίας της επιχειρηματικής πολιτικής τους και της αβεβαιότητας εκάστου ως προς τη συμπεριφορά του ανταγωνιστή του ως προς την τιμολόγηση των εισιτηρίων και τον ορισμό των δρομολογίων στην υπό εξέταση πορθμειακή σύνδεση.
63. Ο αντι-ανταγωνιστικός χαρακτήρας των ως άνω συμφωνιών/εναρμονισμένων πρακτικών είναι πρόδηλος. Οι εν λόγω πρακτικές καθορισμού τιμών και της κατανομής αγοράς (δρομολογίων) μεταξύ των Εταιριών συνιστούν εξ αντικειμένου, ιδιαιτέρως σοβαρούς περιορισμούς του ανταγωνισμού, δεδομένου ότι περιόρισαν τον ελεύθερο καθορισμό από την κάθε εταιρεία της επιχειρηματικής-εμπορικής-τιμολογιακής πολιτικής της.
64. Αναφορικά, δε, με τη διάρκεια της ως άνω σύμπραξης, αυτή φέρει τα χαρακτηριστικά ενιαίας και διαρκούς παράβασης καθώς οι επιμέρους συμφωνίες/εναρμονισμένες πρακτικές που συνήφθησαν/υιοθετήθηκαν μεταξύ των Εταιριών κατά τα έτη 2017-2022 με σκοπό τον καθορισμό τιμών και δρομολογίων παρουσιάζουν χρονική συνέχεια και κοινά χαρακτηριστικά, ήτοι χαρακτηρίζονται από ταυτότητα στόχων, μεθόδου και εμπλεκομένων (ταυτότητα αντικειμένου και υποκειμένων). Βάσει των ανωτέρω, οι Εταιρίες συμμετείχαν σε μία ενιαία και διαρκή παράβαση, η οποία άρχεται στη 01.11.2017 και λήγει στις 02.02.2022.
65. Ειδικά ως προς την επιμέρους συμμετοχή κάθε εταιρείας σε αυτήν, οι εταιρίες ΛΕΥΚΙΜΜΗ ΛΑΪΝΣ και ΣΑΡΡΗΣ συμμετείχαν στην ως άνω παράβαση από 01.11.2017 (ημερομηνία του διαφημιστικού εντύπου το οποίο διαφήμιζε την ιστοσελίδα www.lefkimmilines.gr, την κοινή τιμή και τα δρομολόγια) έως 02.02.2022 (τελευταία ημερομηνία από την οποία προκύπτει μέσω της ιστοσελίδας www.lefkimmilines.gr ότι οι Εταιρίες καθόριζαν κοινές τιμές εισιτηρίων), ενώ η Εταιρεία ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ IV συμμετείχε σε αυτήν από 26.07.2018 (ημερομηνία έναρξης ισχύος των κοινών τιμών και εμπορικών εκπτώσεων όπως αυτές προσδιορίζονται στο έγγραφο που απέστειλε η εν λόγω εταιρεία στους αρμόδιους φορείς) έως 02.02.2022 (τελευταία ημερομηνία από την οποία προκύπτει

Προσωρινή έκδοση – Το τελικό κείμενο της απόφασης δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως σύμφωνα με το άρθρο 27(1) του Ν. 3959/2011

μέσω της ιστοσελίδας www.lefkimmilines.gr ότι οι Εταιρίες καθόριζαν κοινές τιμές εισιτηρίων).

VIII. ΑΔΥΝΑΜΙΑ ΑΤΟΜΙΚΗΣ ΕΞΑΙΡΕΣΗΣ ΒΑΣΕΙ ΤΟΥ ΑΡΘ. 1 ΠΑΡ. 3 ΤΟΥ Ν. 3959/2011

66. Στην υπό κρίση υπόθεση, βάσει των στοιχείων του φακέλου, δεν νοείται ατομική εξαίρεση βάσει του άρθρ. 1 παρ. 3 του Ν. 3959/2011 των πρακτικών που διαπιστώθηκαν για τις Εταιρίες¹¹⁰, κυρίως λόγω της φύσης τους (ιδιαίτερος σοβαροί περιορισμοί του ανταγωνισμού) που αποκλείει την επέλευση αντικειμενικών οικονομικών πλεονεκτημάτων από τις εξεταζόμενες πρακτικές ή τον προσπορισμό οφέλους στους καταναλωτές.

IX. ΑΡΘΡΟ 101 ΣΛΕΕ-ΕΦΑΡΜΟΣΤΕΟ ΕΝΩΣΙΑΚΟ ΔΙΚΑΙΟ- ΕΠΗΡΕΑΣΜΟΣ ΕΝΔΟΕΝΩΣΙΑΚΟΥ ΕΜΠΟΡΙΟΥ

67. Αντίστοιχη με τη διάταξη του άρθρου 1 του Ν. 3959/2011 είναι η διάταξη του άρθρου 101 της ΣΛΕΕ (πρώην άρθρο 81 παρ. 1 της Συνθήκης)¹¹¹. Μοναδική επιπλέον προϋπόθεση της εκ παραλλήλου εφαρμογής της ενωσιακής διάταξης, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 3 παρ. 1 του Κανονισμού 1/2003¹¹², σε σχέση με τη διάταξη του εθνικού δικαίου αποτελεί αυτή της δυνατότητας σοβαρής επίδρασης στο ενδοενωσιακό εμπόριο¹¹³, η τυχόν πλήρωση της οποίας θα πρέπει να εξεταστεί στην κρινόμενη υπόθεση.
68. Κατά πάγια νομολογία, για να μπορεί μια σύμπραξη να επηρεάσει το εμπόριο μεταξύ κρατών μελών πρέπει, βάσει ενός συνόλου νομικών και πραγματικών στοιχείων, να μπορεί να πιθανολογηθεί επαρκώς ότι μπορεί να ασκήσει άμεση ή έμμεση, πραγματική ή δυνητική, επίδραση στα εμπορικά ρεύματα μεταξύ κρατών μελών¹¹⁴, με τρόπο αισθητό¹¹⁵. Έτσι, το ενδοενωσιακό εμπόριο μπορεί να επηρεαστεί σε περιπτώσεις, στις οποίες η οικεία αγορά είναι η εθνική αγορά ή τμήμα της¹¹⁶, και σε κάθε περίπτωση σημαντικό τμήμα της

¹¹⁰ Βλ. σχετικά Κατευθυντήριες γραμμές για την εφαρμογή του άρθρου 81 (νυν 101) παρ. 3 της Συνθήκης, ΕΕ C 101/27.04.2004. Βλ. και άρθρο 2 του Κανονισμού (ΕΚ) 1/2003 και άρθρο 4 Ν. 3959/2011 ως προς το βάρος απόδειξης της συνδρομής των σωρευτικών προϋποθέσεων του άρθρου 1 παρ. 3 του Ν. 3959/2011. Βλ. επίσης Βλ. ΣτΕ 2007/2013, σκ. 17.

¹¹¹ Βλ. ενδεικτικά ΣτΕ 1731/2001, σκ. 4.

¹¹² Κανονισμός (ΕΚ) 1/2003 του Συμβουλίου της 16.12.2002 για την εφαρμογή των κανόνων ανταγωνισμού που προβλέπονται στα άρθρα 81 και 82 της Συνθήκης (ΕΕ L 1/1, 04.01.2003).

¹¹³ Πρόκειται για αυτόνομο κριτήριο δικαίου το οποίο πρέπει να εκτιμάται ad hoc και το οποίο οριοθετεί το πεδίο εφαρμογής του ενωσιακού δικαίου του ανταγωνισμού, περιορίζοντάς το στις συμφωνίες και πρακτικές που δύνανται να έχουν ένα ελάχιστο επίπεδο διασυνοριακών επιπτώσεων στο εσωτερικό της Ένωσης. Βλ. σχετικά Ανακοίνωση Ε.Επ. - Κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με την έννοια του επηρεασμού του εμπορίου των άρθρων 81 και 82 της Συνθήκης (ΕΕ C 101/81, 27.04.2004), παρ. 12-13, 18 και 44, καθώς και τη σχετική νομολογία στην οποία γίνεται αναφορά.

¹¹⁴ Βλ. ΔΕΚ. C-209-215/78 και 218/78, Van Landewyck, σκ. 170, C-219/95P, Ferriere Nord Spa, σκ. 20, απόφαση ΕΑ 370/V/2007 και Κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με την έννοια του επηρεασμού του εμπορίου, παρ. 9-12.

¹¹⁵ Βλ. απόφαση ΕΑ 277/IV/2005 με παραπομπή στις αποφάσεις ΔΕΚ C-8/72, Vereniging van Cementhandelaren, σκ. 29, και C-42/84, Remia κ.λπ., σκ. 22, και ΠΕΚ T-29/92, SPO κ.λπ., σκ. 299. Βλ. και Κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με την έννοια του επηρεασμού του εμπορίου, παρ. 33 και 74.

¹¹⁶ Βλ. Κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με την έννοια του επηρεασμού του εμπορίου, παρ. 22.

Προσωρινή έκδοση – Το τελικό κείμενο της απόφασης δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως σύμφωνα με το άρθρο 27(1) του Ν. 3959/2011

εσωτερικής αγοράς¹¹⁷. Στην περίπτωση του άρθρου 101 ΣΛΕΕ, ο αισθητός χαρακτήρας του επηρεασμού εκτιμάται ιδίως κατ' αναφορά προς τη θέση και τη σημασία των μερών στην αγορά των σχετικών προϊόντων¹¹⁸, τη φύση της συμφωνίας ή της πρακτικής και τη φύση των καλυπτόμενων προϊόντων/υπηρεσιών¹¹⁹. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι συμφωνίες που καλύπτουν περισσότερα του ενός κράτη-μέλη¹²⁰ ή συμφωνίες που αφορούν σε προϊόντα που εύκολα εισάγονται/εξάγονται¹²¹ δύνανται να θεωρηθούν ότι επηρεάζουν από τη φύση τους το ενδοενοσιακό εμπόριο.

69. Στο πλαίσιο αυτό η Ευρωπαϊκή Επιτροπή στην Ανακοίνωσή της *de minimis* επισημαίνει ότι οι συμφωνίες μεταξύ μικρομεσαίων επιχειρήσεων (ΜΜΕ), όπως αυτές ορίζονται στην εκάστοτε ισχύουσα Σύσταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, δε δύνανται καταρχήν να επηρεάσουν το ενδοενοσιακό εμπόριο¹²². Βάσει της σχετικής Σύστασης¹²³ στην έννοια των ΜΜΕ περιλαμβάνονται οι επιχειρήσεις των οποίων ο ετήσιος κύκλος εργασιών δεν υπερβαίνει τα 50 εκατ. € ή το σύνολο του ετήσιου ισολογισμού τα 43 εκατ. € και οι οποίες απασχολούν λιγότερους από 250 εργαζόμενους, στους οποίους περιλαμβάνονται τόσο οι μισθωτοί όσο και οι εταίροι που ασκούν τακτική δραστηριότητα εντός της επιχείρησης και προσπορίζονται οικονομικά πλεονεκτήματα από αυτή¹²⁴. Η απουσία επηρεασμού του εμπορίου μεταξύ κρατών-μελών τεκμαίρεται από το γεγονός ότι οι δραστηριότητες των ΜΜΕ έχουν συνήθως τοπικό ή το πολύ περιφερειακό χαρακτήρα. Οι ΜΜΕ εντούτοις μπορούν να εμπíπτουν στις διατάξεις του ενοσιακού δικαίου, όταν ασκούν διασυνοριακή οικονομική δραστηριότητα¹²⁵. Τέλος, οι συμφωνίες που έχουν τοπικό χαρακτήρα δε δύνανται, αυτές καθαυτές, να επηρεάσουν αισθητά το εμπόριο μεταξύ κρατών-μελών, ακόμα και αν η τοπική αγορά βρίσκεται σε συνοριακή περιοχή¹²⁶.

¹¹⁷ Βλ. Κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με την έννοια του επηρεασμού του εμπορίου, παρ. 78 επ.

¹¹⁸ Βλ. ΔΕΚ C-306/96, *Javico*, σκ. 17, και ΠΕΚ T-65/89, *BPB Industries και British Gypsum*, σκ. 138 και Κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με την έννοια του επηρεασμού του εμπορίου, παρ. 44.

¹¹⁹ Βλ. ΠΕΚ T-65/89, *BPB Industries και British Gypsum*, σκ. 138 και Κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με την έννοια του επηρεασμού του εμπορίου, παρ. 45.

¹²⁰ Βλ. Κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με την έννοια του επηρεασμού του εμπορίου, παρ. 29.

¹²¹ Ο.π., παρ. 30.

¹²² Ανακοίνωση Ε.Επ. σχετικά με τις συμφωνίες ήσσονος σημασίας που δεν περιορίζουν σημαντικά τον ανταγωνισμό σύμφωνα με το άρθρο 101 παρ. 1 της ΣΛΕΕ (*de minimis*) (ΕΕ C 291/1, 30.08.2014), παρ. 4, υποσ. 5. Επίσης βλ. και Ανακοίνωση Ε.Επ. - Κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με την έννοια του επηρεασμού του εμπορίου των άρθρων 81 και 82 της Συνθήκης (ΕΕ C 101/81, 27.04.2004), παρ. 50. Η απουσία επηρεασμού του εμπορίου μεταξύ κρατών-μελών τεκμαίρεται από το γεγονός ότι οι δραστηριότητες των ΜΜΕ έχουν συνήθως τοπικό ή το πολύ περιφερειακό χαρακτήρα. Ωστόσο, οι ΜΜΕ μπορούν να εμπíπτουν στις διατάξεις του ενοσιακού δικαίου, ιδίως όταν ασκούν διασυνοριακή οικονομική δραστηριότητα.

¹²³ Σύσταση Ε.Επ. της 06.05.2003 σχετικά με τον ορισμό των πολύ μικρών, των μικρών και των μεσαίων επιχειρήσεων (ΕΕ L 124/36, 20.05.2003).

¹²⁴ Βλ. Παράρτημα της ανωτέρω Σύστασης, άρθρο 2 παρ. 1 και άρθρο 5. Σημειώνεται ότι τα προαναφερόμενα στοιχεία αφορούν την τελευταία κλεισμένη διαχειριστική χρήση (βλ. Παράρτημα, άρθρο 4 παρ. 1).

¹²⁵ Βλ. Ανακοίνωση Ε.Επ. - Κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με την έννοια του επηρεασμού του εμπορίου των άρθρων 81 και 82 της Συνθήκης (ΕΕ C 101/81, 27.04.2004), παρ. 50.

¹²⁶ Βλ. Ανακοίνωση Ε.Επ. - Κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με την έννοια του επηρεασμού του εμπορίου των άρθρων 81 και 82 της Συνθήκης (ΕΕ C 101/81, 27.04.2004), παρ. 91.

Προσωρινή έκδοση – Το τελικό κείμενο της απόφασης δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως σύμφωνα με το άρθρο 27(1) του Ν. 3959/2011

70. Εν προκειμένω, κατά την εκτίμηση της Υπηρεσίας, δεν υφίσταται η προαναφερόμενη δυνατότητα αισθητού επηρεασμού του εμπορίου μεταξύ των κρατών-μελών και, κατά συνέπεια, δεν συντρέχει περίπτωση εφαρμογής του ενωσιακού δικαίου παράλληλα με το εθνικό δίκαιο. Και τούτο διότι η υπό κρίση σύμπραξη στην αγορά της πορθημιακής σύνδεσης Ηγουμενίτσας – Λευκίμμης αφορά σε παρεχόμενη υπηρεσία θαλάσσιας μεταφοράς επιβατών, μονίμων κατοίκων, επισκεπτών και τουριστών (Ελλήνων και αλλοδαπών) από την ηπειρωτική χώρα σε ένα νησί. Ακόμα και η μεταφορά εμπορευμάτων μέσω των περιορισμένων φορτηγών οχημάτων που διακινούνται στην εν λόγω γραμμή αφορά στην κάλυψη των αναγκών της ευρύτερης περιοχής της Λευκίμμης ή την προώθηση προς την ηπειρωτική χώρα των παραγόμενων προϊόντων του νησιού, δεδομένου ότι ο λιμένας της Λευκίμμης είναι ένας επιβατικός και όχι εμπορευματικός λιμένας με γεωγραφικά περιορισμένη ενδοχώρα. Είναι επομένως, ένας τοπικής εμβέλειας λιμένας που σε καμία περίπτωση δεν διευκολύνει τις διασυνοριακές συναλλαγές. Αυτό γίνεται εμφανές και από το γεγονός ότι οι συμπράττουσες επιχειρήσεις δεν ασκούν διασυνοριακή οικονομική δραστηριότητα. Περαιτέρω, η υπό κρίση σύμπραξη δεν είναι από τη φύση της ικανή να επηρεάσει το εμπόριο μεταξύ κρατών-μελών, καθώς δεν αφορά σε εισαγωγές ή εξαγωγές, και δεν καλύπτει περισσότερα του ενός κράτη-μέλη ούτε σημαντικό τμήμα της εθνικής αγοράς.
71. Πέραν των ανωτέρω, οι εμπλεκόμενες επιχειρήσεις όχι μόνο εμπίπτουν στην έννοια των μικρομεσαίων επιχειρήσεων (ΜΜΕ), οι συμφωνίες μεταξύ των οποίων δε δύνανται συνήθως να επηρεάσουν το ενδοενωσιακό εμπόριο¹²⁷, αλλά είναι πολύ μικρές ή μικρές επιχειρήσεις δεδομένου ότι ο αριθμός των εργαζομένων τους είναι 11, 10 και 11 άτομα αντίστοιχα, ενώ ο ετήσιος κύκλος εργασιών τους δεν ξεπερνά τα 2,5 εκ. ευρώ¹²⁸.
72. Λαμβανομένων υπόψη των ανωτέρω συνάγεται ότι οι υπό κρίση πρακτικές δεν δύνανται να επηρεάσουν το εμπόριο μεταξύ των κρατών-μελών και κατά συνέπεια, δεν συντρέχει περίπτωση εφαρμογής του άρθρου 101 της ΣΛΕΕ.

X. ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΕΠΙΒΟΛΗ ΚΥΡΩΣΕΩΝ

X.1 ΕΦΑΡΜΟΣΤΕΟΙ ΚΑΝΟΝΕΣ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΙΣ ΚΥΡΩΣΕΙΣ - ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΥΨΟΥΣ ΤΟΥ ΠΡΟΣΤΙΜΟΥ

73. Σύμφωνα με το άρθρο 25 παρ. 1 του Ν. 3959/2011, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, εφόσον η ΕΑ μετά από σχετική έρευνα διαπιστώσει παράβαση του άρθρου 1 παρ. 1 του ίδιου νόμου, μπορεί με απόφασή της να υποχρεώσει τις επιχειρήσεις ή ενώσεις επιχειρήσεων που υπέπεσαν στην παράβαση να παύσουν αυτή και να την παραλείπουν στο μέλλον ή/και να τους επιβάλει πρόστιμο κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 25B του Ν. 3959/2011¹²⁹. Κατά την ισχύουσα διάταξη του άρθρου 25B παρ.1 του Ν. 3959/2011, το

¹²⁷ Βλ. παρ. 69 ανωτέρω.

¹²⁸ Βλ. ανωτέρω ενότητα II.

¹²⁹ Το άρθρο 25B θεσπίστηκε και εισήχθη στον Ν. 3959/2011 με το άρθρο 20 του Ν. 4886/2022 (ΦΕΚ Α' 12/ 24.01.2022).

Προσωρινή έκδοση – Το τελικό κείμενο της απόφασης δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως σύμφωνα με το άρθρο 27(1) του Ν. 3959/2011

πρόστιμο μπορεί να ανέλθει μέχρι ποσοστού 10% του συνολικού παγκόσμιου κύκλου εργασιών της επιχείρησης κατά την προηγούμενη, της έκδοσης της απόφασης, χρήση. Ανάλογες διατάξεις ισχύουν και στο ενωσιακό δίκαιο¹³⁰.

74. Σύμφωνα με το άρθρο 25B παρ.1 εδ. β του Ν. 3959/2011, για τον καθορισμό του ύψους του προστίμου λαμβάνονται υπόψη η σοβαρότητα, η διάρκεια, η γεωγραφική έκταση της παράβασης η διάρκεια και το είδος της συμμετοχής της συγκεκριμένης επιχείρησης στην παράβαση. Εφόσον είναι δυνατόν να υπολογιστεί το ύψος του οικονομικού οφέλους της επιχείρησης από την παράβαση, το ύψος του επιβαλλόμενου προστίμου δεν μπορεί να είναι μικρότερο από αυτό, ακόμα και αν υπερβαίνει το ποσοστό που ορίζεται στο πρώτο εδάφιο¹³¹.
75. Σύμφωνα με την από 12.05.2006 Ανακοίνωση αναφορικά με τις κατευθυντήριες γραμμές για τον υπολογισμό των προστίμων, η ΕΑ «... καθορίζει ένα βασικό ποσό προστίμου για κάθε επιχείρηση ή ένωση επιχειρήσεων σε συνάρτηση με τη σοβαρότητα και τη διάρκεια της παράβασης ... εφόσον το κρίνει σκόπιμο, προσαιξάνει ή μειώνει το βασικό ποσό, ανάλογα με το εάν συντρέχουν αντίστοιχα επιβαρυντικές ή ελαφρυντικές περιστάσεις»¹³². Ειδικότερα το βασικό ποσό του προστίμου προκύπτει ως εξής: α) ορίζεται ποσοστό έως 30% επί των ετήσιων ακαθάριστων εσόδων της επιχείρησης από προϊόντα ή υπηρεσίες που αφορά η παράβαση με κριτήριο τη σοβαρότητά της και β) το ποσοστό αυτό υπολογίζεται επί των ως άνω εσόδων για κάθε έτος της παράβασης αθροιστικά¹³³. Σύμφωνα με την Ανακοίνωση της ΕΑ της 17.07.2009¹³⁴ αναφορικά με το εύρος των ακαθάριστων εσόδων που χρησιμοποιούνται ως βάση για τον υπολογισμό του προστίμου, η ΕΑ λαμβάνει κάθε φορά υπόψη το σύνολο των ακαθάριστων εσόδων της επιχείρησης στη σχετική/-ές αγορά/-ές προϊόντων που αφορά η διαπιστωθείσα παράβαση. Και τούτο, διότι, η σχετική αγορά προϊόντων αποτελεί συνήθως ασφαλές κριτήριο για τον προσδιορισμό της αξίας πωλήσεων των προϊόντων που επηρεάζονται άμεσα ή έμμεσα από την παράβαση, ενώ παράλληλα διασφαλίζεται με τον τρόπο αυτό και ο επιδιωκόμενος αποτρεπτικός χαρακτήρας του προστίμου¹³⁵. Το ποσοστό επί των ακαθάριστων εσόδων της επιχείρησης υπολογίζεται για όλη τη χρονική διάρκεια της συμμετοχής της στην παράβαση¹³⁶.

¹³⁰ Βλ. Κανονισμό (ΕΚ) 1/2003 της 16ης Δεκεμβρίου 2002, ΕΕ L 1/1 της 4.1.2003, άρθρο 5 αναφορικά με τις εξουσίες των αρχών ανταγωνισμού των κρατών-μελών για την επιβολή προστίμων, καθώς και άρθρο 23 αναφορικά με τις αντίστοιχες εξουσίες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

¹³¹ Η διατύπωση της συγκεκριμένης διάταξης είναι ίδια με την προηγούμενη του άρθρου 25 παρ. 2 στοιχ. α του Ν. 3959/2011.

¹³² Βλ. παρ. 6-7.

¹³³ Βλ. από 12.05.2006 Ανακοίνωση ΕΑ - Κατευθυντήριες γραμμές για τον υπολογισμό των προστίμων που επιβάλλονται δυνάμει του άρθρου 9 του Ν. 703/1977, όπως ισχύει, παρ. 8.

¹³⁴ Ανακοίνωση ΕΑ – Ερμηνεία αναφορικά με το εύρος των ακαθάριστων εσόδων από προϊόντα ή υπηρεσίες που καθορίζουν το βασικό ποσό προστίμου σε περίπτωση παράβασης των άρθρων 1, 2 και 2Α του Ν. 703/1977 και 81, 82 ΣυνθΕΚ.

¹³⁵ Βλ. ενδεικτικά και ΕΑ 642/2017, παρ. 290, ΔΕφαθ 2094/2007, σκ. 12 (η οποία αντικατοπτρίζει πάγια ενωσιακή νομολογία).

¹³⁶ Το γεγονός ότι κάποιος από τους συμμετέχοντες μπορεί να μην έλαβε μέρος σε όλη την έκταση του αντι-ανταγωνιστικού σχεδίου, ή μπορεί να είχε περιθωριακό σχετικά ρόλο κατά το μέρος της συμμετοχής του στη σύμπραξη, αποτελούν στοιχεία που λαμβάνονται υπόψη στο στάδιο του προσδιορισμού της σοβαρότητας της παράβασης και της επιμέτρησης της ποινής. Βλ. ενδεικτικά

Προσωρινή έκδοση – Το τελικό κείμενο της απόφασης δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως σύμφωνα με το άρθρο 27(1) του Ν. 3959/2011

76. Προκειμένου να αξιολογηθεί η σοβαρότητα της παράβασης, η ΕΑ λαμβάνει υπόψη ιδίως το είδος της παράβασης, τα ανταγωνιστικά αποτελέσματα που προκλήθηκαν ή απειλήθηκε να προκληθούν στην αγορά, το ειδικό βάρος κάθε επιχείρησης στην παράβαση, το οικονομικό όφελος που αποκόμισαν ή επιδίωξαν οι παραβάτες, την οικονομική δύναμη των εμπλεκομένων στη σχετική αγορά, καθώς και την έκταση της γεωγραφικής αγοράς¹³⁷.
77. Για να υπολογισθεί η διάρκεια της παράβασης που έχει ως αντικείμενο τον περιορισμό του ανταγωνισμού, πρέπει να εξακριβώνεται η περίοδος ύπαρξης της σύμπραξης, ήτοι η περίοδος από την ημερομηνία σύναψής της μέχρι την ημερομηνία κατά την οποία έπαυσε να ισχύει¹³⁸. Προκειμένου να αποδείξει μια συμμετέχουσα στη σύμπραξη επιχείρηση ότι έθεσε τέρμα στη συμμετοχή της πρέπει να παρέχει επαρκείς αποδείξεις περί απόσυρσης ή αποστασιοποίησης ή έστω περί καταγγελίας της παράνομης συμπεριφοράς¹³⁹.
78. Το βασικό ποσό του προστίμου μπορεί να προσαυξάνεται ή να μειώνεται αναλόγως εάν συντρέχουν επιβαρυντικές ή ελαφρυντικές περιστάσεις αντίστοιχα¹⁴⁰. Το τελικό ποσό του προστίμου, το οποίο προκύπτει κατόπιν της προσαύξησης ή της μείωσης του βασικού ποσού του προστίμου, δεν μπορεί να υπερβαίνει το προαναφερόμενο ποσοστό του 10% του συνολικού κύκλου εργασιών που ορίζει το άρθρο 25B του Ν. 3959/2011.
79. Τέλος, η ΕΑ με την έκδοση απόφασης για τη διευθέτηση της διαφοράς κατ' αλλοποιημένη διαδικασία μειώνει κατά 15% το ύψος του προστίμου που θα επέβαλε σε περίπτωση μη διευθέτησης, σύμφωνα με το άρθρο 29Α του Ν. 3959/2011 και την προαναφερόμενη από 12.05.2006 Ανακοίνωσή της¹⁴¹.
80. Η ΕΑ δύναται να αποκλίνει από τη μέθοδο υπολογισμού του προστίμου που προβλέπεται στην από 12.05.2006 Ανακοίνωσή της, όταν οι ιδιαιτερότητες ορισμένης υπόθεσης το υπαγορεύουν¹⁴². Συναφώς, είναι επιτρεπτός ο, κατ' αυτοδέσμευση της Διοίκησης, προσδιορισμός από αυτήν των κριτηρίων που σκοπεύει να εφαρμόσει στο πλαίσιο άσκησης της διακριτικής της εξουσίας. Στην ΕΑ εναπόκειται να ακολουθήσει τη μέθοδο υπολογισμού του ύψους του προστίμου με την οποία αυτοδεσμεύτηκε, ενώ επιτρέπεται η απόκλιση από τα ούτως τεθέντα κριτήρια λόγω συντρεχουσών ιδιαίτερων περιστάσεων σε

απόφαση ΔΕΕ C-49/92, ό.π, κυρίως σκ. 78-81, 83-85 και 203. Βλ. επίσης αποφάσεις ΔΕΚ C-204/00 κ.λπ. Aalborg Portland κατά Επιτροπής, ό.π. και απόφαση ΠΕΚ T-25/95 κ.λπ. Cimenteries κατά Επιτροπής, ό.π. και απόφαση ΔΕΚ C-49/92 Επιτροπή κατά Anic Partecipazioni, ό.π. σκ. 90.

¹³⁷ Βλ. από 12.05.2006 Ανακοίνωση ΕΑ - Κατευθυντήριες γραμμές για τον υπολογισμό των προστίμων που επιβάλλονται δυνάμει του άρθρου 9 του Ν. 703/1977, όπως ισχύει, παρ. 10.

¹³⁸ Βλ. απόφαση ΠΕΚ της 27.07.2005, T-49 έως T-51/02, Brasserie nationale κ.λπ. κατά Επιτροπής, σκ. 185.

¹³⁹ Βλ. ενδεικτικά απόφαση ΠΕΚ της 29.11.2005, T-62/02, Union Pigments κατά Επιτροπής, σκ. 42, και την απόφαση της Ε.Επ. της 20.12.2001, υπόθεση COMP/E-1/36.212 (αυτογραφικό χαρτί), σκ. 261.

¹⁴⁰ Βλ. από 12.05.2006 Ανακοίνωση ΕΑ - Κατευθυντήριες γραμμές για τον υπολογισμό των προστίμων που επιβάλλονται δυνάμει του άρθρου 9 του Ν. 703/1977, όπως ισχύει, παρ. 14-15.

¹⁴¹ Βλ. ΕΑ 704/2020, παρ. 3 και 43.

¹⁴² Βλ. από 12.05.2006 Ανακοίνωση ΕΑ - Κατευθυντήριες γραμμές για τον υπολογισμό των προστίμων που επιβάλλονται δυνάμει του άρθρου 9 του Ν. 703/1977, όπως ισχύει, παρ. 21.

Προσωρινή έκδοση – Το τελικό κείμενο της απόφασης δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως σύμφωνα με το άρθρο 27(1) του Ν. 3959/2011

συγκεκριμένη περίπτωση (είτε επί το αυστηρότερο είτε επί το ηπιότερο), απόκλιση ωστόσο που θα πρέπει να δικαιολογείται ειδικώς¹⁴³.

81. Η ΕΑ έχει ευρεία διακριτική ευχέρεια (εντός του κατά νόμο ανώτατου ορίου) κατά τη συγκεκριμενοποίηση του εκάστοτε επιβληθησομένου προστίμου, προκειμένου να διασφαλίζεται με επάρκεια το αποτρεπτικό του αποτέλεσμα¹⁴⁴. Πράγματι η αποτελεσματική εφαρμογή των κανόνων ανταγωνισμού προϋποθέτει ότι η εκάστοτε Αρχή Ανταγωνισμού μπορεί οποτεδήποτε να προσαρμόζει το ύψος των προστίμων στις ανάγκες της πολιτικής αυτής¹⁴⁵. Συναφώς, η ανάγκη εξασφάλισης του αρκούντως αποτρεπτικού χαρακτήρα του προστίμου επιβάλλει την κατάλληλη προσαρμογή του ύψους του, ώστε να λαμβάνεται υπόψη ο επιδιωκόμενος αντίκτυπος στην επιχείρηση στην οποία επιβάλλεται, τούτο δε προκειμένου το πρόστιμο να μην είναι αμελητέο ή υπερβολικά υψηλό, ιδίως σε σχέση με την οικονομική δυνατότητά της, σύμφωνα με τις επιταγές αφενός της εξασφάλισης της αποτελεσματικότητας του προστίμου και αφετέρου της αρχής της αναλογικότητας¹⁴⁶.

Κατ' εξαίρεση αναπροσαρμογή του προστίμου

82. Όπως αναφέρθηκε ανωτέρω, η ΕΑ δύναται να αποκλίνει από τη γενική μέθοδο υπολογισμού του προστίμου που προβλέπεται στη σχετική Ανακοίνωση, την οποία οφείλει να αιτιολογήσει επαρκώς. Σε περιπτώσεις που συντρέχουν ιδιαίτερες περιστάσεις, όπως π.χ. περιστάσεις οικονομικής κρίσης, που θα δικαιολογούσαν, κατ' εξαίρεση, την αναπροσαρμογή του επιβαλλόμενου προστίμου επί το ηπιότερον, με παράλληλη διασφάλιση του αναγκαίου αποτρεπτικού χαρακτήρα του, η ΕΑ δύναται να μειώσει περαιτέρω το πρόστιμο.
83. Εν προκειμένω, λαμβάνοντας υπόψη, κατ' εξαίρεση, την υγειονομική και οικονομική κρίση που επήλθε λόγω της πανδημίας του κορονοϊού 2019 που έπληξε, μεταξύ άλλων, και τον κλάδο των ακτοπλοϊκών μεταφορών, κρίνεται σκόπιμη η αναπροσαρμογή του τελικώς επιμετρηθέντος προστίμου των εμπλεκόμενων Εταιριών και η περαιτέρω μείωσή του κατά ποσοστό 30%. Υπογραμμίζεται ότι η κατ' απόκλιση από τα τεθέντα κριτήρια αναπροσαρμογή αυτή του επιβαλλόμενου προστίμου επί το ηπιότερον είναι μεν ουσιαστική, δεν θίγει, ωστόσο, τον αναγκαίο αποτρεπτικό χαρακτήρα του, ενώ παράλληλα διασφαλίζει ότι το τελικό ύψος του διαμορφώνεται – παρά τη μείωση εξαιρετικού χαρακτήρα – σε επίπεδα που συνάδουν με τη σοβαρότητα και τη διάρκεια της διαπιστωθείσας παράβασης, βάσει της κείμενης πρακτικής και νομολογίας σε εθνικό και ενωσιακό επίπεδο.

¹⁴³ Βλ. ενδεικτικά ΔΕΑ 2265/2010, σκ. 46, ΔΕΑ 559/2010, σκ. 26, ΔΕΑ 2891/2009, σκ. 29, όπου και παραπομπές σε ενωσιακή νομολογία, και ΕΑ 563/2013, σκ. 372 επ.

¹⁴⁴ Βλ. από 12.05.2006 Ανακοίνωση ΕΑ - Κατευθυντήριες γραμμές για τον υπολογισμό των προστίμων που επιβάλλονται δυνάμει του άρθρου 9 του Ν. 703/1977, όπως ισχύει, παρ. 2 και 4, καθώς και ΕΑ 563/2013, σκ. 332, υποσ. 607 με παραπομπή σε εθνική και ενωσιακή νομολογία.

¹⁴⁵ Βλ. ΕΑ 563/2013, σκ. 332, υποσ. 608 με παραπομπή σε ενωσιακή νομολογία.

¹⁴⁶ Βλ. ΓενΔΕΕ της 12.12.2012, T-352/09, Novácké chemické závody a.s. κατά Επιτροπής, σκ. 46 και την εκεί παρατιθέμενη νομολογία.

Προσωρινή έκδοση – Το τελικό κείμενο της απόφασης δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως σύμφωνα με το άρθρο 27(1) του Ν. 3959/2011

Χ.2 ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΠΡΟΣΤΙΜΟΥ

Χ.2.1 ΛΕΥΚΙΜΜΗ ΛΑΪΝΣ ΝΑΥΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

Χ.2.1.1 Ο προσδιορισμός της βάσης του προστίμου

84. Ως βάση για τον υπολογισμό του προτεινόμενου προστίμου ως προς την παράβαση της ΛΕΥΚΙΜΜΗ ΛΑΪΝΣ λαμβάνεται υπόψη ο κύκλος εργασιών που πραγματοποίησε κατ' έτος το εμπλεκόμενο μέρος στη σχετική αγορά κατά τη διάρκεια της παράβασης, όπως αυτή αναλύεται ανωτέρω. Συνεπώς, η βάση υπολογισμού του προστίμου σε ευρώ έχει ως εξής:

Πίνακας 4. Βάση υπολογισμού του προστίμου για τη ΛΕΥΚΙΜΜΗ ΛΑΪΝΣ

Έτος	Κύκλος εργασιών σχετικής αγοράς
2017	[...] ¹⁴⁷
2018	[...] ¹⁴⁸
2019	[...] ¹⁴⁹
2020	[...] ¹⁵⁰
2021	[...] ¹⁵¹
2022 (Ιανουάριος)	[...]
ΣΥΝΟΛΟ	[...]

Χ.2.1.2 Εφαρμογή των κριτηρίων για τον καθορισμό του προστίμου

85. Για τον καθορισμό του ύψους του προστίμου, συνεκτιμώνται μια σειρά από παράγοντες που σχετίζονται, πρωτίστως, με τη σοβαρότητα και τη διάρκεια της παράβασης. Εν προκειμένω, με βάση τα στοιχεία του φακέλου, προκύπτουν τα ακόλουθα:

Σοβαρότητα των παραβάσεων

86. Σχετικά με την σοβαρότητα της διαπιστούμενης εν προκειμένω παράβασης της ΛΕΥΚΙΜΜΗ ΛΑΪΝΣ, όπως αυτή περιγράφεται στην ενότ. VII, σημειώνονται τα ακόλουθα:
87. Ως προς το είδος της παράβασης, η ΛΕΥΚΙΜΜΗ ΛΑΪΝΣ προέβη σε οριζόντια συμφωνία με αντικείμενο τον καθορισμό τιμών και την κατανομή της αγοράς (δρομολογίων). Οριζόντιες συμπράξεις που ενέχουν καθορισμό τιμών και κατανομή αγορών συνιστούν σοβαρούς εξ αντικειμένου περιορισμούς του ανταγωνισμού. Αναφορικά με τον πραγματικό (ή δυνητικό) αντίκτυπο στην αγορά, θεωρείται ότι ο διαπιστωθείς εξ αντικειμένου περιορισμός του ανταγωνισμού ιδιαίτερης σοβαρότητας (καθορισμός τιμών και κατανομή αγορών) έχει μεν από τη φύση του αντίκτυπο στην αγορά, η οποία, ωστόσο,

¹⁴⁷ Η παράβαση αφορά σε δύο (2) μήνες (Νοέμβριος-Δεκέμβριος 2017). Βλ. ανωτέρω αναφορικά με την συμμετοχή της εταιρείας στη διάρκεια της παράβασης.

¹⁴⁸ Η παράβαση αφορά σε όλο το έτος 2018 (Ιανουάριος-Δεκέμβριος).

¹⁴⁹ Η παράβαση αφορά σε όλο το έτος 2019 (Ιανουάριος-Δεκέμβριος).

¹⁵⁰ Η παράβαση αφορά σε όλο το έτος 2020 (Ιανουάριος-Δεκέμβριος).

¹⁵¹ Η παράβαση αφορά σε όλο το έτος 2021 (Ιανουάριος-Δεκέμβριος).

Προσωρινή έκδοση – Το τελικό κείμενο της απόφασης δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως σύμφωνα με το άρθρο 27(1) του Ν. 3959/2011

αφορά σε μία περιορισμένη γεωγραφική έκταση - την πορθμειακή σύνδεση Ηγουμενίτσα – Λευκίμμη. Επιπλέον, από τα στοιχεία του φακέλου δεν είναι δυνατόν να εκτιμηθεί το εύρος του οικονομικού οφέλους που αποκόμισε ή επιδίωξε να αποκομίσει η εμπλεκόμενη επιχείρηση. Σε σχέση με το βάρος της επιχείρησης στην αγορά, η ΛΕΥΚΙΜΜΗ ΛΑΪΝΣ κατείχε το 2021 την [...] θέση στη σχετική αγορά¹⁵². Τέλος η συμπράττουσα επιχείρηση συμμετείχε άμεσα στην υπό κρίση σύμπραξη, κατά τα αναφερόμενα στην ενότ. VII¹⁵³.

Διάρκεια των παραβάσεων

88. Η διάρκεια της παράβασης είναι από 01.11.2017 έως 02.02.2022. Ως έναρξη της παράβασης θεωρείται η ημερομηνία του διαφημιστικού εντύπου που αναφέρεται στη συνέργεια LEFKIMMI LINES, στην κοινή τιμή και στα κοινά δρομολόγια¹⁵⁴ και ως λήξη η τελευταία ημερομηνία από την οποία προκύπτει μέσω της ιστοσελίδας www.Lefkimmilines.gr, ότι οι εμπλεκόμενες εταιρίες καθόριζαν κοινές τιμές εισιτηρίων¹⁵⁵.

X.2.1.3 Υπολογισμός του προστίμου

Υπολογισμός Βασικού Προστίμου

89. Λαμβάνοντας υπόψη όλες τις περιστάσεις της υπόθεσης και τα προεκτεθέντα κριτήρια το βασικό ποσοστό προστίμου για τη διαπιστωθείσα κατά τα ανωτέρω παράβαση προσδιορίζεται σύμφωνα με τον ακόλουθο πίνακα:

Πίνακας 5. Βασικό ποσό προστίμου για τη ΛΕΥΚΙΜΜΗ ΛΑΪΝΣ

Περίοδος παράβασης	Βάση υπολογισμού προστίμου	Ποσοστό προστίμου	Βασικό ποσό προστίμου
Έτη 2017-2022	[...]	[...]%	[...]

Εφαρμογή Ανώτατου Ορίου 10%

90. Όπως προαναφέρθηκε, κατά την ισχύουσα διάταξη του άρθρου 25B παρ. 1 του Ν. 3959/2011, το πρόστιμο μπορεί να ανέλθει μέχρι ποσοστού 10% του συνολικού παγκόσμιου κύκλου εργασιών της επιχείρησης κατά την προηγούμενη, της έκδοσης της απόφασης, χρήση. Επομένως, εφόσον το υπολογισθέν με βάση τα προεκτεθέντα κριτήρια πρόστιμο υπερβαίνει το ανώτατο κατά νόμο όριο, θα πρέπει να περιορίζεται βάσει αυτού.
91. Εν προκειμένω, το πρόστιμο για την προαναφερθείσα παράβαση του άρθρου 1 του Ν. 3959/2011 υπερβαίνει το ανώτατο κατά νόμο όριο, συνεπώς διαμορφώνεται, μετά την αναπροσαρμογή σύμφωνα με αυτό (10%), ως εξής:

¹⁵² Βάσει κύκλου εργασιών, όπως αυτός αποτυπώθηκε ανωτέρω στον Πίνακα 4.

¹⁵³ Καθώς το νομοθετικό πλαίσιο προβλέπει, υπό συγκεκριμένες προϋποθέσεις, κατάρτιση δρομολογίων από κοινού, βάσει συμφωνίας μεταξύ των ανταγωνιστριών επιχειρήσεων, [...]

¹⁵⁴ Βλ. στοιχείο α/α ΣΚ 12.

¹⁵⁵ Η διάρκεια εκτείνεται και μετά την ημερομηνία διενέργειας του επιτοπίου ελέγχου στις 30.07.2019 στα γραφεία της εταιρίας, ήτοι μέχρι και την ημερομηνία 02.02.2022, τελευταία ημερομηνία από την οποία προκύπτει μέσω της ιστοσελίδας www.Lefkimmilines.gr, ότι οι εμπλεκόμενες εταιρίες καθόριζαν κοινές τιμές εισιτηρίων. Βλ. σχετική εκτύπωση ΓΔΑ στις 02.02.2022 [ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΑ_02022022](http://www.istoσελιδα_02022022).

Προσωρινή έκδοση – Το τελικό κείμενο της απόφασης δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως σύμφωνα με το άρθρο 27(1) του Ν. 3959/2011

**Πίνακας 6. Ποσό προστίμου για τη ΛΕΥΚΙΜΜΗ ΛΑΪΝΣ
μετά την εφαρμογή του 10% (σε ευρώ)**

Περίοδος παράβασης	Συνολικός κ.ε. κατά την προηγούμενη της έκδοσης της απόφασης χρήση	Ανώτατο όριο (10%)	Ποσό προστίμου μετά την εφαρμογή του ανώτατου ορίου
Έτη 2017-2022	[...] (κ.ε. έτους 2021)	[...]	[...]

Κατ' εξαίρεση αναπροσαρμογή του προστίμου

92. Με βάση τα προεκτεθέντα, κρίνεται σκόπιμη η αναπροσαρμογή επί το ηπιότερον του τελικώς επιμετρηθέντος προστίμου κατά 30% λόγω της υγειονομικής και οικονομικής κρίσης. Συνεπώς μετά την κατ' εξαίρεση αναπροσαρμογή του προστίμου κατά τα ανωτέρω, το ύψος του για τη ΛΕΥΚΙΜΜΗ ΛΑΪΝΣ διαμορφώνεται ως εξής:

Πίνακας 7. Ποσό προστίμου για τη ΛΕΥΚΙΜΜΗ ΛΑΪΝΣ μετά την κατ' εξαίρεση αναπροσαρμογή του (σε ευρώ)

Διάρκεια παράβασης	Ποσό προστίμου μετά την εφαρμογή του ανώτατου ορίου	Ποσοστό κατ' εξαίρεση μείωσης	Ποσό προστίμου μετά την κατ' εξαίρεση μείωση
Έτη 2017-2022 (Ιανουάριος)	[...]	30%	[...]

Εφαρμογή διαδικασίας διευθέτησης διαφορών ως προς τη μείωση του προστίμου

93. Εν προκειμένω, εφόσον εντός προθεσμίας δέκα ημερών από την κοινοποίηση της Εισηγησης Διευθέτησης εκάστη εμπλεκόμενη επιβεβαιώσει με σχετική δήλωσή της, ανέκκλητα, ανεπιφύλακτα και με σαφήνεια, ότι τούτη απηχεί την Πρόταση Διευθέτησης Διαφοράς που υπέβαλε, προτείνεται η μείωση του τελικού ποσού του προστίμου κατά 15% λόγω διευκόλυνσης της διαδικαστικής αποτελεσματικότητας¹⁵⁶. Ως εκ τούτου, το τελικό προτεινόμενο πρόστιμο για τη ΛΕΥΚΙΜΜΗ ΛΑΪΝΣ διαμορφώνεται ως ακολούθως:

Πίνακας 8. Τελικό ποσό προστίμου για τη ΛΕΥΚΙΜΜΗ ΛΑΪΝΣ μετά τη μείωση κατ' εφαρμογή της διαδικασίας διευθέτησης διαφορών (σε ευρώ)

Διάρκεια παράβασης	Ποσό προστίμου μετά την κατ' εξαίρεση μείωση	Ποσοστό μείωσης λόγω διευθέτησης	Ποσό προστίμου μετά τη μείωση 15% λόγω διευθέτησης
Έτη 2017-2022 (Ιανουάριος)	[...]	15%	[...]

¹⁵⁶ Βλ. ΕΑ 704/2020 παρ. 37.

Προσωρινή έκδοση – Το τελικό κείμενο της απόφασης δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως σύμφωνα με το άρθρο 27(1) του Ν. 3959/2011

Χ.2.2 ΣΑΡΡΗΣ ΚΕΡΚΥΡΑΪΚΕΣ ΓΡΑΜΜΕΣ ΝΑΥΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

Χ.2.2.1 Ο προσδιορισμός της βάσης του προστίμου

94. Ως βάση για τον υπολογισμό του προτεινόμενου προστίμου ως προς την παράβαση της ΣΑΡΡΗΣ λαμβάνεται υπόψη ο κύκλος εργασιών που πραγματοποίησε κατ' έτος το εμπλεκόμενο μέρος στη σχετική αγορά κατά τη διάρκεια της παράβασης, όπως αυτή αναλύεται ανωτέρω. Συνεπώς, η βάση υπολογισμού του προστίμου σε ευρώ έχει ως εξής:

Πίνακας 9. Βάση υπολογισμού του προστίμου για τη ΣΑΡΡΗΣ (σε ευρώ)

Έτος	Κύκλος εργασιών σχετικής αγοράς
2017	[...] ¹⁵⁷
2018	[...] ¹⁵⁸
2019	[...] ¹⁵⁹
2020	[...] ¹⁶⁰
2021	[...] ¹⁶¹
2022 (Ιανουάριος)	[...]
ΣΥΝΟΛΟ	[...]

Χ.2.2.2 Εφαρμογή των κριτηρίων για τον καθορισμό του προστίμου

95. Για τον καθορισμό του ύψους του προστίμου, συνεκτιμώνται μια σειρά από παράγοντες που σχετίζονται, πρωτίστως, με τη σοβαρότητα και τη διάρκεια της παράβασης. Εν προκειμένω, με βάση τα στοιχεία του φακέλου, προκύπτουν τα ακόλουθα:

Σοβαρότητα των παραβάσεων

96. Σχετικά με τη σοβαρότητα της διαπιστούμενης εν προκειμένω παράβασης της, όπως αυτή περιγράφεται στην ενότ. VII, σημειώνονται τα ακόλουθα:
97. Ως προς το είδος της παράβασης, η ΣΑΡΡΗΣ προέβη σε οριζόντια συμφωνία με αντικείμενο τον καθορισμό τιμών και την κατανομή της αγοράς (δρομολογίων). Οριζόντιες συμπράξεις που ενέχουν καθορισμό τιμών και κατανομή αγορών συνιστούν σοβαρούς εξ αντικειμένου περιορισμούς του ανταγωνισμού. Αναφορικά με τον πραγματικό (ή δυνητικό) αντίκτυπο στην αγορά, θεωρείται ότι ο διαπιστωθείς εξ αντικειμένου περιορισμός του ανταγωνισμού ιδιαίτερης σοβαρότητας (καθορισμός τιμών και κατανομή αγορών) έχει μεν από τη φύση του αντίκτυπο στην αγορά, η οποία, ωστόσο, αφορά σε μία περιορισμένη γεωγραφική έκταση - την πορθμειακή σύνδεση Ηγουμενίτσα – Λευκίμμη. Επιπλέον, από τα στοιχεία του φακέλου δεν είναι δυνατόν να εκτιμηθεί το εύρος του οικονομικού οφέλους που αποκόμισε ή επιδίωξε να αποκομίσει η εμπλεκόμενη επιχείρηση. Σε σχέση με το βάρος της επιχείρησης στην αγορά, η ΣΑΡΡΗΣ κατείχε το 2021 την [...]

¹⁵⁷ Η παράβαση αφορά σε δύο (2) μήνες (Νοέμβριος-Δεκέμβριος 2017). Βλ. ανωτέρω αναφορικά με τη συμμετοχή της Εταιρείας στη διάρκεια της παράβασης.

¹⁵⁸ Η παράβαση αφορά σε όλο το έτος 2018 (Ιανουάριος-Δεκέμβριος).

¹⁵⁹ Η παράβαση αφορά σε όλο το έτος 2019 (Ιανουάριος-Δεκέμβριος).

¹⁶⁰ Η παράβαση αφορά σε όλο το έτος 2020 (Ιανουάριος-Δεκέμβριος).

¹⁶¹ Η παράβαση αφορά σε όλο το έτος 2021 (Ιανουάριος-Δεκέμβριος).

Προσωρινή έκδοση – Το τελικό κείμενο της απόφασης δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως σύμφωνα με το άρθρο 27(1) του Ν. 3959/2011

θέση στην αγορά¹⁶². Τέλος η συμπράττουσα επιχείρηση συμμετείχε άμεσα στην υπό κρίση σύμπραξη, κατά τα αναφερόμενα στην ενότ. VII¹⁶³.

Διάρκεια των παραβάσεων

98. Η διάρκεια της παράβασης ορίζεται από 01.11.2017 έως 02.02.2022. Ως έναρξη της παράβασης θεωρείται η ημερομηνία του διαφημιστικού εντύπου που αναφέρεται στη συνέργεια LEFKIMMI LINES, στην κοινή τιμή και στα κοινά δρομολόγια¹⁶⁴ και ως λήξη η τελευταία ημερομηνία από την οποία προκύπτει μέσω της ιστοσελίδας www.Lefkimmilines.gr, ότι οι εμπλεκόμενες εταιρίες καθόριζαν κοινές τιμές εισιτηρίων¹⁶⁵.

X.2.2.3 Υπολογισμός του προστίμου

Υπολογισμός Βασικού Προστίμου

99. Λαμβάνοντας υπόψη όλες τις περιστάσεις της υπόθεσης και τα προεκτεθέντα κριτήρια το βασικό ποσοστό προστίμου για τη διαπιστωθείσα κατά τα ανωτέρω παράβαση προσδιορίζεται σύμφωνα με τον ακόλουθο πίνακα:

Πίνακας 10. Βασικό ποσό προστίμου για τη ΣΑΡΡΗΣ (σε ευρώ)

Διάρκεια παράβασης	Βάση υπολογισμού προστίμου	Ποσοστό προστίμου	Βασικό ποσό προστίμου
Έτη 2017-2022 (Ιανουάριος)	[...]	[...]	[...]

Εφαρμογή Ανώτατου Ορίου 10%

100. Εν προκειμένω, μετά την αναπροσαρμογή με βάση το κατά νόμο ανώτατο όριο προστίμου (10%), βάσει της ισχύουσας διάταξης του άρθρου 25B παρ.1 του Ν. 3959/2011, καθώς υπερβαίνει το ανώτατο κατά νόμο όριο, το πρόστιμο για την προαναφερθείσα παράβαση του άρθρου 1 του Ν. 3959/2011 διαμορφώνεται ως εξής:

Πίνακας 11. Ποσό προστίμου για τη ΣΑΡΡΗΣ μετά την εφαρμογή του 10%

Διάρκεια παράβασης	Συνολικός κ.ε. κατά την προηγούμενη της έκδοσης της απόφασης χρήση	Ανώτατο όριο (10%)	Ποσό προστίμου μετά την εφαρμογή του ανώτατου ορίου
Έτη 2017-2022 (Ιανουάριος)	[...] (κ.ε. έτους 2021)	[...]	[...]

¹⁶² Βάσει κύκλου εργασιών, όπως αυτός αποτυπώθηκε ανωτέρω στον Πίνακα 9.

¹⁶³ Καθώς το νομοθετικό πλαίσιο προβλέπει, υπό συγκεκριμένες προϋποθέσεις, κατάρτιση δρομολογίων από κοινού, βάσει συμφωνίας μεταξύ των ανταγωνιστριών επιχειρήσεων, [...]

¹⁶⁴ Έγγραφο α/α ΣΚ 12.

¹⁶⁵ Η διάρκεια εκτείνεται και μετά την ημερομηνία διενέργειας του επιτοπίου ελέγχου στις 30.07.2019 στα γραφεία της εταιρίας, ήτοι μέχρι και την ημερομηνία 02.02.2022, τελευταία ημερομηνία από την οποία προκύπτει μέσω της ιστοσελίδας www.Lefkimmilines.gr, ότι οι εμπλεκόμενες εταιρίες καθόριζαν κοινές τιμές εισιτηρίων.

Προσωρινή έκδοση – Το τελικό κείμενο της απόφασης δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως σύμφωνα με το άρθρο 27(1) του Ν. 3959/2011

Κατ' εξαίρεση αναπροσαρμογή του προστίμου

101. Με βάση τα προεκτεθέντα, κρίνεται σκόπιμη η αναπροσαρμογή επί το ηπιότερον του τελικώς επιμετρηθέντος προστίμου κατά 30% λόγω της υγειονομικής και οικονομικής κρίσης. Συνεπώς μετά την κατ' εξαίρεση αναπροσαρμογή του προστίμου κατά τα ανωτέρω, το ύψος του προστίμου για τη ΣΑΡΡΗΣ διαμορφώνεται ως εξής:

Πίνακας 12. Ποσό προστίμου για τη ΣΑΡΡΗΣ μετά την κατ' εξαίρεση αναπροσαρμογή του

Διάρκεια παράβασης	Ποσό προστίμου μετά την εφαρμογή του ανώτατου ορίου	Ποσοστό κατ' εξαίρεση μείωσης	Ποσό προστίμου μετά την κατ' εξαίρεση μείωση
Έτη 2017-2022 (Ιανουάριος)	[...]	30%	[...]

Εφαρμογή διαδικασίας διευθέτησης διαφορών ως προς τη μείωση του προστίμου

102. Εν προκειμένω, εφόσον εντός προθεσμίας δέκα ημερών από την κοινοποίηση της Εισήγησης Διευθέτησης εκάστη εμπλεκόμενη επιβεβαιώσει με σχετική δήλωσή της, ανέκκλητα, ανεπιφύλακτα και με σαφήνεια, ότι τούτη απηχεί την Πρόταση Διευθέτησης Διαφοράς που υπέβαλε, προτείνεται η μείωση του τελικού ποσού του προστίμου κατά 15% λόγω διευκόλυνσης της διαδικαστικής αποτελεσματικότητας¹⁶⁶. Ως εκ τούτου, το τελικό προτεινόμενο πρόστιμο για τη ΣΑΡΡΗΣ διαμορφώνεται ως ακολούθως:

Πίνακας 13. Τελικό ποσό προστίμου για τη ΣΑΡΡΗΣ μετά τη μείωση κατ' εφαρμογή της διαδικασίας διευθέτησης διαφορών

Διάρκεια παράβασης	Ποσό προστίμου μετά την κατ' εξαίρεση μείωση	Ποσοστό μείωσης λόγω διευθέτησης	Ποσό προστίμου μετά τη μείωση 15% λόγω διευθέτησης
Έτη 2017-2022 (Ιανουάριος)	[...]	15%	[...]

X.2.3 ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ IV ΝΑΥΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

X.2.3.1 Ο προσδιορισμός της βάσης του προστίμου

103. Ως βάση για τον υπολογισμό του προτεινόμενου προστίμου ως προς την παράβαση της ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ IV λαμβάνεται υπόψη ο κύκλος εργασιών που πραγματοποίησε κατ' έτος το εμπλεκόμενο μέρος στη σχετική αγορά κατά τη διάρκεια της παράβασης, όπως αυτή αναλύεται ανωτέρω. Συνεπώς, η βάση υπολογισμού του προστίμου σε ευρώ έχει ως εξής:

Πίνακας 14. Βάση υπολογισμού του προστίμου για τη ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ IV

Διάρκεια παράβασης	Κύκλος εργασιών σχετικής αγοράς
--------------------	---------------------------------

¹⁶⁶ Βλ. ΕΑ 704/2020 παρ. 37.

Προσωρινή έκδοση – Το τελικό κείμενο της απόφασης δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως σύμφωνα με το άρθρο 27(1) του Ν. 3959/2011

2018	[...] ¹⁶⁷
2019	[...] ¹⁶⁸
2020	[...] ¹⁶⁹
2021	[...] ¹⁷⁰
2022 (Ιανουάριος)	[...]
ΣΥΝΟΛΟ	[...]

Χ.2.3.2 Εφαρμογή των κριτηρίων για τον καθορισμό του προστίμου

104. Για τον καθορισμό του ύψους του προστίμου, συνεκτιμώνται μια σειρά από παράγοντες που σχετίζονται, πρωτίστως, με τη σοβαρότητα και τη διάρκεια της παράβασης. Εν προκειμένω, με βάση τα στοιχεία του φακέλου, προκύπτουν τα ακόλουθα:

Σοβαρότητα των παραβάσεων

105. Σχετικά με τη σοβαρότητα της διαπιστούμενης εν προκειμένω παράβασης της ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ IV, όπως αυτή περιγράφεται στην ενότ. VII, σημειώνονται τα ακόλουθα:

106. Ως προς το είδος της παράβασης, η ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ IV προέβη σε οριζόντια συμφωνία με αντικείμενο τον καθορισμό τιμών και την κατανομή της αγοράς (δρομολογίων). Οριζόντιες συμπράξεις που ενέχουν καθορισμό τιμών και κατανομή αγορών συνιστούν σοβαρούς εξ αντικειμένου περιορισμούς του ανταγωνισμού. Αναφορικά με τον πραγματικό (ή δυνητικό) αντίκτυπο στην αγορά, θεωρείται ότι ο διαπιστωθείς εξ αντικειμένου περιορισμός του ανταγωνισμού ιδιαίτερης σοβαρότητας (καθορισμός τιμών και κατανομή αγορών) έχει μεν από τη φύση του αντίκτυπο στην αγορά, η οποία, ωστόσο, αφορά σε μία περιορισμένη γεωγραφική έκταση - την πορθμειακή σύνδεση Ηγουμενίτσα – Λευκίμμη. Επιπλέον, από τα στοιχεία του φακέλου δεν είναι δυνατόν να εκτιμηθεί το εύρος του οικονομικού οφέλους που αποκόμισε ή επιδίωξε να αποκομίσει η εμπλεκόμενη επιχείρηση. Σε σχέση με το βάρος της επιχείρησης στην αγορά, η ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ IV κατείχε το 2021 την [...] θέση στη σχετική αγορά¹⁷¹. Τέλος η συμπράττουσα επιχείρηση συμμετείχε άμεσα στην υπό κρίση σύμπραξη, κατά τα αναφερόμενα στην ενότ. VII¹⁷².

Διάρκεια των παραβάσεων

107. Η διάρκεια της παράβασης είναι από 26.07.2018 έως 02.02.2022. Ως έναρξη της παράβασης θεωρείται η ημερομηνία έναρξης ισχύος για τη ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ IV των κοινών τιμών και εκπτώσεων, η οποία ταυτίζεται με την ημερομηνία έναρξης δραστηριοποίησης της Εταιρείας στην εν λόγω πορθμειακή σύνδεση ¹⁷³ και ως λήξη η τελευταία ημερομηνία

¹⁶⁷ Η παράβαση αφορά σε έξι (6) μήνες του έτους 2018 (Ιούλιος-Δεκέμβριος). Βλ. ανωτέρω αναφορικά με την συμμετοχή της Εταιρείας στην διάρκεια της παράβασης.

¹⁶⁸ Η παράβαση αφορά σε όλο το έτος 2019 (Ιανουάριος-Δεκέμβριος).

¹⁶⁹ Η παράβαση αφορά σε όλο το έτος 2020 (Ιανουάριος-Δεκέμβριος).

¹⁷⁰ Η παράβαση αφορά σε όλο το έτος 2021 (Ιανουάριος-Δεκέμβριος).

¹⁷¹ Βάσει κύκλου εργασιών, όπως αυτός αποτυπώθηκε ανωτέρω στον Πίνακα 14.

¹⁷² Καθώς το νομοθετικό πλαίσιο προβλέπει, υπό συγκεκριμένες προϋποθέσεις, κατάρτιση δρομολογίων από κοινού, βάσει συμφωνίας μεταξύ των ανταγωνιστριών επιχειρήσεων, [...].

¹⁷³ Βλ. υπ' αριθ. πρωτ. 1699/21.02.2022 επιστολή παροχής στοιχείων της Εταιρείας και το συνημμένο σε αυτήν σχετ. 17 (έγγραφο προς το Κ.Α. Κέρκυρας, το Κ.Α. Ηγουμενίτσας, τον Λιμενικό Σταθμό

Προσωρινή έκδοση – Το τελικό κείμενο της απόφασης δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως σύμφωνα με το άρθρο 27(1) του Ν. 3959/2011

από την οποία προκύπτει μέσω της ιστοσελίδας www.Lefkimilines.gr, ότι οι εμπλεκόμενες εταιρίες καθόριζαν κοινές τιμές εισιτηρίων¹⁷⁴.

Χ.2.3.3 Υπολογισμός του προστίμου

Υπολογισμός Βασικού Προστίμου

108. Λαμβάνοντας υπόψη όλες τις περιστάσεις της υπόθεσης και τα προεκτεθέντα κριτήρια το βασικό ποσοστό προστίμου για τη διαπιστωθείσα κατά τα ανωτέρω παράβαση προσδιορίζεται σύμφωνα με τον ακόλουθο πίνακα:

Πίνακας 15. Βασικό ποσό προστίμου για τη ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ IV

Περίοδος παράβασης	Βάση υπολογισμού προστίμου	Ποσοστό προστίμου	Βασικό ποσό προστίμου
Έτη 2018-2022 (Ιανουάριος)	[...]	[...]	[...]

Εφαρμογή Ανώτατου Ορίου 10%

109. Εν προκειμένω, το υπολογισθέν πρόστιμο δεν υπερβαίνει το ανώτατο κατά νόμο όριο (10% του συνολικού κύκλου εργασιών κατά την προηγούμενη της έκδοσης της απόφασης χρήσης, ήτοι του 2021, βάσει της ισχύουσας διάταξης του άρθρου 25B παρ.1 του Ν. 3959/2011), οπότε το βασικό ποσό προστίμου δεν μεταβάλλεται.

**Πίνακας 16. Ποσό προστίμου για τη ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ IV
μετά την εφαρμογή του 10%**

Περίοδος παράβασης	Συνολικός κ.ε. κατά την προηγούμενη της έκδοσης της απόφασης χρήση	Ανώτατο όριο (10%)	Ποσό προστίμου μετά την εφαρμογή του ανώτατου ορίου	Υπολογισθέν βασικό ποσό προστίμου
Έτη 2018-2022 (Ιανουάριος)	[...] (κ.ε. έτους 2021)	[...]	[...]	[...]

Κατ' εξαίρεση αναπροσαρμογή του προστίμου

110. Με βάση τα προεκτεθέντα, κρίνεται σκόπιμη η αναπροσαρμογή επί το ηπιότερον του τελικώς επιμετρηθέντος προστίμου κατά 30% λόγω της υγειονομικής και οικονομικής κρίσης. Συνεπώς μετά την κατ' εξαίρεση αναπροσαρμογή του προστίμου κατά τα ανωτέρω, το ύψος του για τη ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ IV διαμορφώνεται ως εξής:

Λευκίμμης και τη Διεύθυνση Θαλασσιών Συγκοινωνιών με το οποίο η ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ IV απέστειλε τις εμπορικές εκπτώσεις της Εταιρείας με ισχύ από 26.07.2018 έως 04.08.2018).

¹⁷⁴ Η διάρκεια εκτείνεται και μετά την ημερομηνία διενέργειας του επιτοπίου ελέγχου στις 30.07.2019 στα γραφεία της εταιρίας, ήτοι μέχρι και την ημερομηνία 02.02.2022, τελευταία ημερομηνία από την οποία προκύπτει μέσω της ιστοσελίδας www.Lefkimilines.gr, ότι οι εμπλεκόμενες εταιρίες καθόριζαν κοινές τιμές εισιτηρίων.

Προσωρινή έκδοση – Το τελικό κείμενο της απόφασης δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως σύμφωνα με το άρθρο 27(1) του Ν. 3959/2011

Πίνακας 17. Ποσό προστίμου για τη ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ IV μετά την κατ' εξαίρεση αναπροσαρμογή του

Διάρκεια παράβασης	Ποσό προστίμου μετά την εφαρμογή του βασικού ποσού του προστίμου	Ποσοστό κατ' εξαίρεση μείωσης	Ποσό προστίμου μετά την κατ' εξαίρεση μείωση
Έτη 2018-2022 (Ιανουάριος)	[...]	30%	[...]

Εφαρμογή διαδικασίας διευθέτησης διαφορών ως προς την μείωση του προστίμου

111. Εν προκειμένω, εφόσον εντός προθεσμίας δέκα ημερών από την κοινοποίηση της Εισήγησης Διευθέτησης εκάστη εμπλεκόμενη επιβεβαιώσει με σχετική δήλωσή της, ανέκκλητα, ανεπιφύλακτα και με σαφήνεια, ότι τούτη απηχεί την Πρόταση Διευθέτησης Διαφοράς που υπέβαλε, προτείνεται η μείωση του τελικού ποσού του προστίμου κατά 15% λόγω διευκόλυνσης της διαδικαστικής αποτελεσματικότητας¹⁷⁵. Ως εκ τούτου, το τελικό προτεινόμενο πρόστιμο για τη ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ IV διαμορφώνεται ως ακολούθως:

Πίνακας 18. Τελικό ποσό προστίμου για τη ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ IV μετά τη μείωση κατ' εφαρμογή της διαδικασίας διευθέτησης διαφορών

Διάρκεια παράβασης	Ποσό προστίμου μετά την κατ' εξαίρεση μείωση	Ποσοστό μείωσης λόγω διευθέτησης	Ποσό προστίμου μετά τη μείωση 15% λόγω διευθέτησης
Έτη 2018-2022 (Ιανουάριος)	[...]	15%	[...]

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Η Ολομέλεια της Επιτροπής Ανταγωνισμού αποφάσισε, ομοφώνως σε φανερή ψηφοφορία τα ακόλουθα:

δυνάμει της παρ. 35 της υπ' αριθ. 704/2020 Απόφασης της Ολομέλειας της ΕΑ, την αποδοχή, σύμφωνα με το ανωτέρω σκεπτικό, των ως άνω αναφερομένων Προτάσεων Διευθέτησης Διαφοράς που υπεβλήθησαν από τις επιχειρήσεις α) ΛΕΥΚΙΜΜΗ ΛΑΪΝΣ ΝΑΥΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ, β) ΣΑΡΡΗΣ ΚΕΡΚΥΡΑΪΚΕΣ ΓΡΑΜΜΕΣ ΝΑΥΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ και γ) ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ IV ΝΑΥΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ, ενώ:

1. Διαπιστώνει ότι οι ως άνω επιχειρήσεις παραβίασαν σύμφωνα με τα εκτεθέντα στο ως άνω σκεπτικό το άρθρο 1 του Ν. 3959/2011 λόγω της συμμετοχής τους σε απαγορευμένη οριζόντια σύμπραξη δυνάμει των πρακτικών που συνοπτικά, στο πλαίσιο της Διαδικασίας Διευθέτησης Διαφορών, περιεγράφησαν ανωτέρω.

¹⁷⁵ Βλ. ΕΑ 704/2020 παρ. 37.

Προσωρινή έκδοση – Το τελικό κείμενο της απόφασης δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως σύμφωνα με το άρθρο 27(1) του Ν. 3959/2011

2. **Υποχρεώνει** τις προαναφερόμενες επιχειρήσεις να παύσουν, εφόσον δεν το έχουν ήδη πράξει, τη διαπιστωθείσα στο ως άνω σκεπτικό παράβαση του άρθρου 1 του Ν. 3959/2011 και να την παραλείπουν στο μέλλον, κατά την έννοια του άρθρου 25 παρ. 1 των περ. β) και γ)¹⁷⁶.
3. **Επιβάλλει** τα πρόστιμα που αναλύθηκαν ανωτέρω για την τέλεση της διαπιστωθείσας στο ως άνω σκεπτικό παράβασης του άρθρου 1 του Ν. 3959/2011 και συγκεκριμένα **α) στην ΛΕΥΚΙΜΜΗ ΛΑΪΝΣ ΝΑΥΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ συνολικό πρόστιμο αξίας, 44.069 ευρώ β) στην ΣΑΡΡΗΣ ΚΕΡΚΥΡΑΪΚΕΣ ΓΡΑΜΜΕΣ ΝΑΥΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ συνολικό πρόστιμο αξίας, 41.974 ευρώ και γ) στην ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ IV ΝΑΥΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ συνολικό πρόστιμο αξίας, 49.193 ευρώ.**

Η απόφαση εκδόθηκε την **25^η Ιουλίου 2022**.

Η απόφαση να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης, σύμφωνα με το άρθρο 27 παρ. 1 του ν. 3959/2011.

Ο Συντάκτης της Απόφασης

Ο Πρόεδρος

Ιωάννης Στεφάτος

Ιωάννης Λιανός

Η Γραμματέας

Ευγενία Ντόρντα

¹⁷⁶ Οι Εταιρίες δήλωσαν σχετικώς στις υποβληθείσες Προτάσεις Διευθέτησης Διαφοράς ότι ανεξάρτητα από τον τρόπο προώθησης και πώλησης των υπηρεσιών τους (μέσω σχετικής ηλεκτρονικής πλατφόρμας την οποία δεν θα διαχειρίζεται ή/και δεν θα ελέγχει οποιοδήποτε από τα συμμετέχοντα στη σύμπραξη μέρη), η διαμόρφωση της εμπορικής και τιμολογιακής πολιτικής τους θα γίνεται πλέον αυτόνομα έναντι των ανταγωνιστών τους.